

AKTUALNO VPRAŠANJE

V predlogu načrta gospodarskega razvoja kranjske občine v obdobju 1957 do 1961, ki je bil objavljen te dni, sta v strukturi gospodarskih in negospodarskih investicij značilni predvsem dve stvari:

V okviru gospodarskih investicij je za gradbeništvo določenih le 65 milijonov dinarjev ali 0,88 odstotka vseh gospodarskih investicij. Za industrijo je namenjenih 4 milijarde 811 milijonov dinarjev ali 65,4 odstotka. Za turizem in gostinstvo pa 556 milijonov ali 7,69 odstotka.

Pri negospodarskih investicijah pa je za

kulturo in prosveto namenjenih celih 2 odstotka skupnih sredstev, kar v absolutni številki znaša 34 milijonov in pol din. Za šport in telesno vzgojo bo v istem obdobju investiranih 5,4 odstotka vseh sredstev, za zdravstvo 18 odstotkov (tudi ta odstotek spričo dokaj nerazvite zdravstvene službe v občini, ni visoki), za šolstvo 24 odstotkov in za komunalne objekte 47,2 odstotka.

Ze prejšnja leta, še posebej pa letos, močno občutimo pomanjkanje gradbenih kapacitet. Samo pri stanovanjski gradnji bo letos v kranjski občini oslalo zavoľo tega neizkoriščenih okoli 100 milijonov sredstev. Očitno je torej, da bo treba v

prihodnje bolj misliti na povečanje, in predvsem boljšo mehanizacijo, gradbenih podjetij. Iz strukture gospodarskih investicij do leta 1961, ta skrb ni razvidna.

Posebno v Kranju, pa tudi na podeželju, primanjkuje prostorov za kulturno-prosvetno delo. S 34 milijoni se položaj v prihodnjih 5 letih ne bo bistveno popravil, saj sredstva ne zadoščajo niti za izgradnjo poštenega doma. Zastojni bomo tožili nad delom naših prosvetnih društev, če jim ne bomo nudili vsaj osnovne pogoje za njihovo delo!

AKTUALNO VPRAŠANJE

Na speedway dirkah, ki so bile v soboto in nedeljo v Kranju je bil najuspešnejši Poljak Kolber. Medtem ko je prvi dan zanesljivo osvojil prvo mesto in nagrado AMD Kranj, mu je v nedeljo enak podvig preprečil Jugoslovjan Klomenčić. (Poročilo s speedway dirk beri na peti strani.)

S plenuma Okrajnega odbora SZDL

Pred volitvami v združne svete

V nove organe samo delovne in sposobne ljudi

Organizacijske in politične priprave za volitve združnih svetov so v polnem teku po vseh občinah. Na dnevnem redu je vrsta problemov. Pomoč upravnim odborom za sestavo poročil. Priprave na občne zbornice. Nerešena vprašanja nekaterih združnih trgovin. Prireditve ob volitvah, ki naj bi bile praznične na vasi, tako kot so bile praznične pred leti volitve delavskih svetov v tovarnah. Kako pridobiti čimveč žena in mladine v združne svete itd.

O vseh takih vprašanjih je bilo govora na Okrajnem plenumu SZDL v petek, 19. t. m.

Iz poročil, ki so jih dali na plenumu predstavniki občinskih organizacij, je bilo razvidno, da so priprave povsod zelo živahne. Politični organ za pomoč pri volitvah združnih svetov, ki so ga imenovali pri Občinskem odboru SZDL v Skofji Loki, se je sestel že pred dobrim tednom. Skupno s predstavniki upravnih odborov KZ so se že pomenili tudi o prvih kandidatih za volitve v združne organe. Tudi v občini Kranj so vzpostavili sodelovanje med organizacijami SZDL in upravnimi odbori KZ. V jeseniški občini so že pripravljene komisije za volitve. Z upravnimi odbori KZ so imeli že več sestankov, na katerih so se pogovorili o bližnjih volitvah v združne organe.

O podobni dejavnosti v pripravah za volitve so poročali na plenumu tudi iz radovljiske, cerkljanske, gorenjevaške, bohinske in trziške občine. V občini Zelezniki so začeli s prvimi posvetovanji že pred dobrim mesecem. Povsod so hkrati z volilnimi pripravami začeli tudi priprave za reorganizacijo nekaterih KZ. Gre v glavnem

Več žena in mladine

Priprave na volitve združnih svetov so razgibale širok krog prebivalstva. Mnogo razpravljajo tudi o vključevanju žena in mladine v kmetijske zadruge. Podatki namreč kažejo, da je še mnogo delovnih kmečkih žena izven kmetijskih združ. Ker pa vprašanja kmečkih žena ni mogoče reševati le s pospeševanjem gospodinjstva, ampak vzporedno z modernizacijo proizvodnje in razvijanjem socialističnih odnosov na vasi, je pravo, da se tudi one vključijo v zadrugo.

Okrajna združna zveza Kranj — sekcija žena združnic, je organizirala posebno anketo in analizirala 206 kmečkih gospodarstev. Na anketiranih gospodarstvih je bilo med 572 delovnimi člani skoraj 62% žena. Podatki kažejo, da je pravzaprav glavni proizvajalec na kmetiji žena. Povprečni delavnik kmečke žene traja 16 ur in pol. Od 206 anketiranih gospodinjstev jih dela 89 po 16 ur dnevno, 55 gospodinjstev po 17 ur, 5% žena pa je zaposlenih celo po 18 ur na dan, medtem ko po 13 ur na dan delajo le tri žene od 206 anketiranih.

Iz analize je tudi razvidno, da je delovni čas žene v proizvodnji povprečno 10 ur na dan. Njena glavna opravila so sajenje, pletje, okopavanje, osipavanje in pospravljanje pridelkov. Pomaga pa tudi pri oranjanju, setvi, košnji itd. Poleg dela na polju opravlja žena še večino del v živinoreji kot na primer molža, oskrbovanje svinj in perutnine in priprava krme. Za gospodinjstvo, to je za pripravljanje hrane, čiščenje stanovanja, pranje, šivanje in druga gospodinjstva opravila pa ostane kmečki ženi povprečno na dan 6 ur.

Prav tako nima gospodinja dosti časa, da bi se bolj posvetila vzgoji otrok. Čeprav je gorenjski kmet naprednejši, pa kaže na določen odpor proti sodobnim gospodinjstvom pripomočkom, mehanizaciji in podobnem.

Kmečka žena, ki živi pod pezo vsakodnevnega naporega dela, bi bila vsakakor močno zainteresirana, da se ji ob skupni pomoči olajša delo. Zato bi bilo sedaj, ko je sprejemanje novih članov v kmetijske zadruga na dnevnem redu, prav vključiti v zadruga, pa tudi pozneje v združne svete, večje število žena, kot jih je bilo doslej.

GLAS GORENJSKE

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNIH LJUDI ZA GORENJSKO

LETO XI, št. 73 — CENA DIN 10.—

KRANJ, 22. SEPTEMBRA 1958

Predlog okrajne trgovinske zbornice:

Novi potrošniški sveti

V vseh gorenjskih trgovinah ne glede na stroko

Dosedanje oblike dela potrošniških svetov niso vključile večjega števila potrošnikov v to dejavnost. O takem stanju in tudi o vzrokih je razpravljala štiri občini zbor Okrajne trgovinske zbornice v Kranju. Upravni odbor zbornice je zato tudi izdelal predlog o reorganizaciji teh organov. Predvidene so nove oblike, ki naj bi jih začeli uveljavljati že to jesen, ko bi izvolili nove potrošniške svete.

Po izdelanem predlogu naj bi nove potrošniške svete izvolili pri vseh detajlističnih trgovskih podjetjih in samostojnih trgovinah ne glede na stroko. Doslej so bili ti organi samo pri trgovinah živilske stroke. Izjeme, kjer ne bi volili potrošniških svetov, naj bi bile samo trgovine kmetijskih združ, prodajalne industrijskih podjetij in taka trgovska podjetja, ki imajo svoj sedež izven območja OLO Kranj. Naloga teh novih organov naj bi bila družbena kontrola. Nove potrošniške svete bodo volili iz svojih vrst potrošniki sami na posebnih sestankih, ki jih bodo ob sodelovanju občinskih odborov SZDL sklicevala trgovska podjetja. Za delovanje teh svetov bodo potem skrbeli sveti za blagovni promet pri ObLO.

Taka so osnovna načela novih potrošniških svetov, ki jih je predlagal Upravni odbor Okrajne trgovinske zbornice. Občinski odbori SZDL in Sveti za blagovni promet pa sedaj pripravljajo podrobnejše razprave o teh predlogih in pripravljajo volitve teh organov na svojem območju.

K. M.

Na fabriki v Trziču raste novo naselje

S seje obeh zborov ObLO Kranj

Ureditev nove železniške postaje, skladiščnih prostorov in cestnega omrežja na desnem bregu Save bo stala 1 milijardo 103 milijone dinarjev

Na skupni seji obeh zborov ObLO Kranj so v četrtek govorili predvsem o potrditvi osnutka projekta za gradnjo skladišč oziroma o osnutku programa urbanistične ureditve prostora na desnem bregu Save med tovarnami »Tiskarina« in »Planika«. Na dnevnem redu seje so bila še imenovanja v gospodarskih organizacijah in razrešitve ter imenovanja v šolsstvu in upravi ObLO.

Kranj potrebuje 23.000 kvadratnih metrov skladiščnih prostorov. Osnutek urbanističnega načrta predvideva, da se novo postajno poslopje pomakne proti jugu, proti današnjemu železniškemu podvozu, skladišča pa proti tovarni »Tiskarina«. Zaradi zelo omejenega prostora bo skladišče grajeno v štirih etažah: kleti, pritličje, prvo nadstropje in izraba podstrešja. Postavljenih bo nekaj novih tirov, zlasti za tovarni promet. Za potniške in ekspresne vlake bo 6 prevoznih tirov in poleg teh še rezervni tir. Industrijski tir se bo podaljšal do tovarne »Planika«. Nakladanje in razkladanje premoga se mora po urbanističnem načrtu izločiti iz današnjega postajnega prostora. Industrijski tir »Iskre« se bo podaljšal proti jugu do današnje Iskrine vrtnarije in tu se bodo uredili posebni bunkerji za premog s kapaciteto približno 1500 ton. Južno od tega bosta imeli svoje prostore podjetje »Kurivo« in »Odpade«.

Na tem mestu, južno od ustja Kokre, je preko Save predviden most lažje konstrukcije, ki bi služil predvsem za prevažanje premoga za tovarno »Inteka«, razbremenil pa bi tudi današnji savski most, saj bi se ves promet s smledniške in jezerske ceste presusmeril čezenj.

Osnutek urbanističnega načrta predvideva tudi ureditev cestnega omrežja na desnem savskem bregu. Okolica savskega mosta in železniške postaje je ozko grlo kranjskega cestnega omrežja. Priključke cest iz železniške postaje in tovarni na glavno cesto bodo uredili v obliki polovične brezka-

rambolne prometne deteljice. Nova cesta bo imela na sredi 1 m širok zelen pas. Nujno potrebno je zgraditi tudi pasove za pešce, razširiti cesto in povečati razglednost. Stavbo na ovinku, v kateri je danes propagandni oddelk »Iskre«, bodo odstranili. Na Gorenji Savi, kjer bo cesta presekala 8 tirov, bodo uredili cestni nadvoz.

Urbanistični načrt predvideva ob železniški postaji tudi novo bencinsko črpalko. Etapni plan in predračun stroškov za ureditev desnega savskega brega je že narejen. V l. 1958 je treba izdelati idejni in urbanistični elaborat, izvršiti odkupe zemljišč, izdelati investicijski program, glavne projekte za južni industrijski tir in za ureditev železniške postaje. V prvi gradbeni etapi v letu 1959 se bodo začeli gra-

dit skladiščni objekti, urejeno bo obrežje Save, glavno cestno omrežje in peron nove železniške postaje. V letu 1960 bodo zgrajena skladišča, cesta pri novem postajnem posloppju in postajno poslopje ter bencinska črpalka. Leta 1961 pa bodo uredili cestno razstveljavo, zelene površine in dokončno izgotovili vsa dela. Po predračunu bo ureditev prostora ob desnem savskem bregu v dolžini 2 km in širini od 100 do 150 m stala 1 milijardo 103 milijone dinarjev. Za odkup zemljišč in za odškodnine predvidevajo 57 milijonov dinarjev, za ureditev cestnega omrežja skupno 105 milijonov dinarjev, za skladišča in lokale pa 778 milijonov dinarjev.

Osnutek urbanistične ureditve prostora ob desnem bregu Save, etapni plan in predračun stroškov je razložil ing. arh. Janez Sraka. Na koncu je bil sprejet sklep, da se osnutek programa urbanistične ureditve prostora ob desnem bregu Save razgane na javni vpogled za dobo treh mesecev (od 22. 9. do 22. 12. 1958). 3-ler

S seje ObLO Trzič

ODLOK O VODOVODIH

V petek popoldne so se po daljšem presledku spet zbrali odborniki občinskega ljudskega odbora Trzič na 10. redno sejo. Medtem ko so na skupni seji obeh zborov imenovali novega direktorja Lesno industrijskega podjetja Trzič, tov. Vinka Sparovca z Bleda in dva poslovodja za trgovsko podjetje »Prehrana«, pa so imenovanje direktorja Kavarnice in gostilne »Zelenica« Trzič odložili. Do odložitve je prišlo zato, ker so bili odborniki soglasni, da je potrebno najprej temeljito proučiti vprašanje gostinstva v Trziču. Za-

to bo komisija za gostinstvo že v prihodnjih dneh razpravljala o tem. Nato sta bili ločeni seji obeh zborov, na katerih so odborniki razpravljali o štirih odlokih občine Trzič. Najpomembnejši med njimi je odlok o upravi in uporabi ter vzdrževanju javnih vodovodov na področju ObLO Trzič, s tarifno vodarini. Takšen odlok je bil v Trziču že nujno potreben. Potrošniki so doslej z javnim vodovodom lahko delali po svoji volji. Nihče ni mogel kontrolirati novih priključkov in tudi porabe vode

ne. Razen tega pa je vodovodno omrežje v Trziču že precej dotrajano. Potrebe po novem omrežju so vse večje. Občina je sicer doslej dobivala letno okoli 2 milijona dinarjev vodarine, vendar ta sredstva niso zadoščala niti za vzdrževanje. Z novimi tarifnimi predpisi pa bo uprava javnega vodovoda zbrala nekaj nad tri milijone dinarjev, kar pa tudi še ne bo povsem zadoščalo za vzdrževanje vodovodnega omrežja.

Nadalje so odborniki soglasno sprejeli nekatere spremembe odloka o javnem redu in miru v Trziču. Prebivalci odslej ne bodo smeli več samovoljno postavljati raznih koksniakov, staj za koze in podobno, kar je doslej večkrat kvarilo lice mesta in tudi oviralo promet. Prav tako pa bodo morali v najkrajšem času lastniki zangmarjenih hiš, le-te urediti.

Prav tako so razpravljali tudi o spremembah in dopolnitvi odloka o raznih redih občine Trzič. Odslej bodo na trgu lahko prodajale in tudi odkupovale kmetijske zadruga, prepovedana pa bo prodaja alkoholnih pijač; izdelke domače obrti pa bodo lahko prodajali le proizvajalci ali njihovim zakonci.

Med drugim so odborniki poudarili tudi odlok o potrditvi zaključnega računa ObLO in zaključnih računov proračunskih skladov za leto 1957.

Nadalje so potrdili še nekaj kadrovskih sprememb.

S plenuma občinskega komiteja ZK in SZDL v Radovljici PRIPRAVE NA VOLITVE V OSPREDJU

V četrtek je bil v Radovljici plenum občinskega komiteja ZK in SZDL, ki so se ga udeležili tudi predstavniki in sekretarji osnovnih organizacij SZDL ter ZK. Na plenumu so predvsem razpravljali o pripravah na volitve v združne svete. Volitve bodo 9. novembra, in sicer v kmetijskih združgah Radovljica, Lancovo in Podnart, medtem ko le-teh v Begunjah ne bo, ker ima zadruga premalo članov.

Volilne komisije so že imenovala volilne odbore, do 4. oktobra pa morajo biti objavljeni tudi volilni sezname. V tednu med 5. in 12. oktobrom pa bodo imele kmetijske zadruga na območju občine Radovljice zbornice volivcev, na katerih bo naloga volivcev predvsem ta, da bodo temeljito pregledali dosežanje delo kmetijskih združ in se pogovorili o delu v prihodnosti. Se ta mesec pa se bodo sestali tudi krajevni odbori SZDL in člani UO kmetijskih združ in sestavili predloge kandidatnih list za združne svete.

C. R.

FaBo

-k

PABERKI PO SVETU

DRUGI CROMWELL

Na Cipru so se pojavili v zadnjih dneh v angleščini pisani letaki neke, baje turške teroristične organizacije. V teh letakih grozijo gibanju za priključitev otoka h Grčiji EOK. Na letaku je med drugim napisano tudi tole:

«Ce boste še naprej pobijali Britance, bodo moji »železni ljudje« vrnil udarec ostro in brez milosti. To grožnja je podpisal — Cromwell.

Ob Oliverju Cromwellu, politiku, državniku in vojskovodji angleške buržoazne revolucije, ki se je tedaj boril proti reakcionarnemu fevdalnemu plemstvu, se je torej na Cipru po 305 letih pojavil njegov dvojnik s povsem nasprotnimi družbenimi stremjenji!

CRNO — BELO

Vsem tistim, ki gledajo na svet skozi blokova očala, ne gre v glavo, da so na svetu države, ki niso niti v enem niti v drugem »taboru«. Pred kratkim je dopisnik milanskega dnevnika »Il Giorno« povprašal bivšega predsednika Sirije Sukri El Kwatlija, v katerem »taboru« je sedaj Sirija, oziroma Združena arabska republika. Odgovor se je glasil:

«Vladavine iz konca prejšnjega stoletja so se spremenile po vsem svetu. Danes je ljudstvo tisto, ki vlada in upravlja. Časi, ko je bil meč neomejen gospodar, so prešli. Svet napreduje z izobrazbo in kulturo. Na bližnjem vzhodu roke niso več zvezane, niti eči zaprte. Kolonializem se ne more povrniti. Če zapadnjaki hočejo imeti z nami dobre odnose, morajo spremeniti svojo politiko.»

Torej niti črna niti bela!

PETELINJI BOJ

V Franciji je bitka za novo de Gaullovo ustavo in proti njej, na višku. Socialisti in radikali so se prav zaradi tega močno sprli in je prišlo do razcepa v njihovih vrstah. Mnogi napredni ljudje zatrjujejo, da nova ustava ne pomeni nič drugega, kot utiranje poti diktaturi — z generalom de Gaulлом na čelu. Med drugimi je zadnje dni povedal svoje mnenje tudi slaviti književnik Jean Paul Sartre. Med drugim je dejal:

«Od nas se preprosto zahteva, da uzakonimo nasilje. Kdo si upa trditi, da bodo alžirski muslimani glasovali svobodno, ko je tam 500.000 vojakov, da bi jim onemogočili svobodo?»

ZELEZNE ČELADE

Pred kratkim je imela v Zahodni Nemčiji občni zbor stara organizacija nemških vojakov veteranov »Zelezne čelade«. Na obnem zboru so z navdušenjem sprejeli sklep, naj bi se v nemški vojski spet povrnili na čvrst pruski vojaški kodeks. Predsednik organizacije Giergenon je s tem v zvezi dejal, da je treba ponovno vzpostaviti nemški duh in privzgojiti nemškimi vojakom hladnokrvnost, špartanstvo, visoko zavest dolžnosti in viteštvo.

Mož je seveda pozabil (ali pa tudi ne!), da so slične zahteve imeli tudi nacionalni socialisti pred prihodom na oblast!

ABC

Prve dni v tednu menjajoče tople vreme. Zatem delno poslabšanje s padavinami in ohladitvijo.

IZDAJA CASOPISNO PODJETJE »GORENJSKI TISK« / UREJUJE UREDNIŠKI ODBOR ODGOVORNI UREDNIK SLAVKO BEZNIK TEJ. UREDNIŠTVA ŠT. 397 — UPRAVE ŠT. 475 TEKOCI RACUN PRI KOMUNALNI BANKI V KRANJU 807-70-1-135 / IZHAJA OB PONEDELJKIH IN PETKIH / LETNA NAROČNINA 600 DIN, MESECNA NAROČNINA 50 DIN

LJUDJE IN DOGODKI

DALEČ, A VENDAR BLIZU

V četrtek bo stopil na jugoslovanska tla predsednik norveške vlade Einar Gerhardsen. Na obisk v Jugoslavijo ga je povabil predsednik Tito, da bi se z našimi državnimi voditelji porazgovoril o splošnih vprašanjih, posebej pa še o jugoslovansko-norveških odnosih.

Norveška je nordijska dežela in je po kilometrih daleč od nas, vendar pa Jugoslovonom ni tako oddaljena. Po zadnji vojni sta obe državi vzdrževali normalne trgovinske, kulturne in druge stike, prišlo pa je tudi do državnih obiskov, ki so v odnošju med obema državama vnesli mnogo priročnosti in večjega prijateljstva. Na Norveškem se je pred 4 leti mudil podpredsednik Kardelj, pred 2 letoma je bil pri nas norveški zunanji minister Halvard Lange, lani je obiskoval to deželo naš državni sekretar Koča Popovič, bližnje bivanje predsednika Gerhardsena pa bo gojovo še povečalo sodelovanje in utrdilo prijateljske odnose med Norveško in Jugoslavijo.

Norveška je za dobro tretjino večja od Jugoslavije, a ima v svojih mejah petkrat manj prebivalcev kakor naša država. Je pa po svojih naravnih lepota in po naravnih zakladih med prvimi državami na svetu. Velikanske zalo-

ge premoga, železa, aluminija, pirita, molibdenove rude, zraven pa odlična celuloza in neizčrpni gozdovi so bile osnove, ki so ob načrtnem izrabljanju vodne sile za električno energijo Norveško kmalu spremenile v industrijsko razvito državo. Če pristejemo še ribolov — norveški ribiči nalovijo polovico tega, kar pšpevajo vse druge države na svelovno tržišče — dalje močno trgovsko mornarico, ki je po tonaži četrta na svetu, pa si lahko zamišljamo, da je dežela dosegla zavidljivo blaginjo. Sicer je življenjski standard nekoliko nižji kakor v drugih skandinavskih deželah, ker je bila Norveška med vojno močno opustošena, vendar pa je v povprečju večji kakor v marsikateri evropski državi. Največ zaslug za to ima norveška delavska partija. Po vojni ji je bila prva naloga obnoviti vse, kar je bilo porušenega in usmeriti razvoj v industrijo, zlasti v kemično in papirno ter v pospešeno gradnjo hidrocentral.

Ko se je podpredsednik Kardelj kot vodja delegacije Socialistične zveze Jugoslavije mudil na Norveškem, je ob tej zrlčnosti med drugim izrazil mnenje, da lahko najdemo mnogo podobnih potez v splošni gospodarski politiki obeh držav, čeprav uporabljata različna pota za svoje cilje. To je tudi

vzrok, da so se odnošaji med Jugoslavijo in Norveško vedno razvijali zadovoljivo. Zlasti trgovinski stiki so se razmahnil. Možnosti gospodarskega sodelovanja pa je dovolj in ni dvoma, da se bo po sedanjih razgovorih še bolj razvilo trgovanje, izmenjava izkušaj itd.

Norveška je članica Atlantskega pakta, vendar pa je ta dežela v mednarodnem življenju znana kot pobornica miru in sodelovanja ter sodi med najbolj prizadevne dežele za prepoved jedrskih eksplozij ter sploh za ureditve vprašanja razorožitve. Lani, ob obisku našega državnega sekretarja za zunanje zadeve na Norveškem, je predsednik Gerhardsen izjavil: »Vprašanje razorožitve je zdaj najvažnejše. Naj bo prvi korak na poti k sporazumu še tako neznan, vendar bi bil zelo velik. Majhne dežele si morajo zmerom prizadevati, da bi dosegli sporazum o razorožitvi.«

Te njegove besede so aktualne še danes in prav v tem problemu hodita Jugoslavija in Norveška ista pota. Sedanji obisk norveškega ministrskega predsednika jih bo gotovo še pospešil in tako priložil tudi važen delež k splošnim mednarodnim prizadevanjem za mir.

Jelo Turk

v nedeljo smo zabeležili

SREČANJE NA RAŠICI

Na proslavi 17-letnice ustanovitve Kamniškega bataljona je govoril prvi komandant Glavnega štaba partizanskih enot Slovenije tov. Franc Leskošek-Luka. 39 preživelih borcev je obujalo spomine iz partizanskih dni.

—

Na Rašici je bila danes velika proslava 17-letnice ustanovitve Kamniškega bataljona, ki je bil v tistih septembrskih dnevih 1941. leta kot prva večja organizirana partizanska enota na Slovenskem. Današnje proslave se je udeležil prvi komandant GS NOV in PO Slovenije tov. Franc Leskošek-Luka. On je ob tej priliki govoril o pomenu obojestrane vstaje naših narodov in o nekaterih današnjih naloga.

Ob odkritju spominske plošče in razglednega stolpa vrh Rašice je veliki množici govoril prvi komandant Kamniškega bataljona dr. Marijan Dermastja-Urban.

Slovesnosti se je udeležil tudi podpredsednik izvršnega sveta tovariš Edvard Kardelj, predsednik izvršnega sveta Slovenije Boris Kraigher, general-major Ratko Vujović in drugi predstavniki. Prav tako se je današnji proslav udeležilo 39 preživelih borcev, ki so pred 17. leti v vrstah kamniškega bataljona na tem mestu zaprsegli.

Svečanosti se je udeležilo veliko število borcev in prebivalstva iz kamniškega okoliša kot tudi iz Ljubljane in drugih krajev.

SLAVJE

PLANSARJEV V BOHINJU

Bohinjska Bistrica, 21. septembra Danes so Bohinjci priridili svoj tradicionalni Kravji bal, ki ga prirede vsako leto, ko priženo s planinske rejene trope živine.

Po dolini je ležala še gosta megla, ko so prišli v Ukanc prvi obiskovalci. Parkirni prostori so se hitro polnili z motornimi vozili. — Ob 11. uri je bilo okoli slavnostnega prostora že nekaj nad 8000 gledalcev. Od Ukanca pa se je vse bolj bližalo mukanje govodi, vpitje planšarjev, pomešano s prešernimi vriskali. Prišli so planšarji z »šasengo«, sirarji in majerice. Na odru je zbrane planšarje pozdravil bohinjski mešani zbor Triglav, zatem pa je predsednik bohinjske občine tov. Logar podelil prvo nagrado Petričevemu tropu, izpod Studorja, drugo Ukčevemu tropu in tretjo Vorenčevemu. Nagrade so dobili tudi sirarji in najstarejši planšarji. Navdušenje pa je naraslo, ko sta najstarejša planšarja — Ana Zupanc in Janez Ravnikar v coklah otvorila Kravji bal. Oba sta že 50 let planšarja.

Nadaljnji program sta izvajala folklorna skupina in celjski oktet.

Za ples pa so igrali Veseli planšarji.

Še dolgo v noč so odmevali vriskali od strme Komarče, tu pa tam se je oglasila vesela pesem.

J. R.

PREDVOLILNO ZBOROVANJE IN 10-LETNICA ZADRUGE V ZIREH

Ziri, 21. septembra. KZ v Zireh je danes svečano praznovala 10-letnico svojega obstoja. Praznik so združili s predvolilnim zborovanjem.

Ves je bila lepo okrašenja. Mladi združniki so na predvečer zborovanja zakurili na okoliških vrhah kresove, ki so praznično vzdušje še poživili.

Zjutraj so imeli svoje zborovanje mladi združniki. O naloga kmečke mladine pred volitvami v zadrzne svete je govoril tajnik mladih združnikov za Slovenijo tov. Jaka Bogataj. Poudaril je, da je gospodarski program zadrzne tudi program mladih združnikov. Mladina mora razčistiti perspektivno smer proizvodnje vsake zadrzne in se boriti za sodelovanje zadrzne in individualnega proizvajalca.

Ob 10. uri je bila slavnostna seja zadrzne. Navzoč je bil tudi predsednik OZZ Kranj tov. Tone Hafner, potem ljudski poslanec Anton Peterneji in drugi gostje. — O razvoju združništva v Zireh je govoril upravnik KZ Ziri Evgen Bogataj.

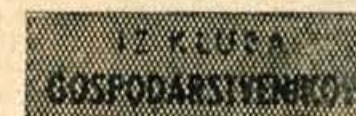
Na popoldanskem predvolilnem zborovanju je o novih perspektivah kmetijskega združništva in o konkretnih naloga pred volitvami v zadrzne svete govoril tov. Hafner.

3.

MAJDA KRALJ IN KRANC PETERNEJI NA DRŽAVNEM PRVENSTVU

Letošnjega državnega prvenstva v streljanju z vojaškim in malokaliberskim orožjem, ki se je pričelo v petek, 19. septembra in bi bo trajalo do 28. septembra, sta se udeležila tudi dva strelca z Gorenjske. To sta Majda Kralj z Jesenic, ki bo tekmovala v slovenski ženski reprezentanci in Franc Peterneji iz Kranja, ki bo v slovenski članski reprezentanci tekmoval z vojaško puško. Po dosežanjih doseženih rezultatih lahko pričakujemo, da bosta oba gorenjska tekmovalca častno zastopala slovensko reprezentanco na letošnjem državnem prvenstvu. Oba tekmovalca bosta prvokrat nastopila na državnem prvenstvu.

—an

Obveščamo vse člane Kluba, da bodo klubski prostori od ponedeljka 22. septembra t.i. dalje zoper redno odprti vsak dan, razen ob nedeljah, od 18. do 24. ure. Vstop dovoljen samo članom. Uprava Kluba

naša kronika

ETNOGRAFI RAZSTAVLJAJO

Kranj, 21. septembra.

Pred časom smo že poročali o delu etnografske ekipe Mestnega muzeja v Kranju, ki je 16 dni raziskovala etnografsko področje v okolici Gorij pri Bledu in nato še 7 dni Ljubno in okolice. Etnografske raziskave na terenu je omogočila Komisija za spomeniško varstvo OLO Kranj.

O uspehu teh raziskav najgovorneje pričča bogata etnografska razstava, ki je bila odprta danes v zgornjih prostorih Mestnega muzeja. Razstavljene so predvsem ostaline materialne kulture, največ iz 19. stoletja: orodje, lončena posoda, pribor, del obdelil, skrinje, poljsko orodje itd. Najstarejši razstavljeni predmet utegne biti ena izmed skrinj z letnico 1736. Skrinjo odlikuje še bogata rezljana in barvna ornamentika. Vseh razstavljenih predmetov je 121. Razstavljeno gradivo dopolnjujejo še fotografije z zanimivimi detajli kmečke arhitekture iz 18. in 19. stoletja.

Razstava bo odprta do sredine oktobra.

S.

SE ENA STANOVANJSKA SKUPNOST NA JESENICAH

V četrtek zvečer je bil na Jesenicah sestanek širšega odbora bodoče stanovanjske skupnosti za terene Groblje, Sava in Ukova. Na sestanku, ki ga je sklical občinski odbor SZDL so razpravljali o organizaciji bodoče stanovanjske skupnosti, o komisijah, ki bodo delovale v okviru te skupnosti in tudi o pripravah za zbor volivcev, na katerem bodo izvolili stanovanjsko skupnost.

Odločili so se, da bo zbor volivcev prihodnji četrtek. Takrat bodo izvolili člane stanovanjske skupnosti, ki bo druga po vrsti na Jesenicah. Prvo so izvolili stanovalci na Plavžu. Tretjo stanovanjsko skupnost, o kateri že danes na Jesenicah tudi dosti govorijo, pa bodo izvolili predvidoma za okoliš Javornika in Koroške Bole. U.

OBNOVLJENE CESTE IN PLOČNIKI

Z gradnjo novega mostu pri domu »Partizan« na Jesenicah je bilo nujno preurediti tudi ceste, ki so jo dvignili, razširili in na novo asfaltirali. Hkrati urejajo tudi Obrtniško ulico in pločnik ob njej. Komunalna jesenjske občine je urejala tudi dosežanjo pot, ki je vezala Tomšičevo cesto s cesto Pod gozdom, v avtomobilski prevoz. V preurejevanju je več čast in pločnikov, ki bodo dali Jesenicam lepši zunanji izgled. U.

SPET PETI RAZRED V OSNOVNIH ŠOLAH

Občinski ljudski odbor v Kranju je na svoji zadnji seji sprejel sklep, da v šolskem letu 1958-59 spet uvede v osnovne šole Primskovo, Gorče in Šenčur 5. razred. Dokler za peti razred osnovne šole ne bo sprejet učni načrt, bo zanj veljal učni načrt, ki se uporablja v petih razredih osemletk.

3.

PRED VOLITVAMI V ZADRZNE SVETE

(Nadaljevanje s 1. strani)

za priključitev posameznih šibkejših zadrzn, ki nimajo ekonomskih pogojev za napredek, k sosednim zadrzgam. Prav tako je sedaj povod govora o ločitvi raznih ekonomskih dejavnosti od KZ. Tu so razne obrtne delavnice, gostilne a zlasti trgovine. Ponekod se sedaj ustanavljajo nova trgovska podjetja, ki bodo prevzele trgovinske obrate od KZ.

Zelo važno pa je povsod kadrovsko vprašanje. Predstavnik iz Radovljice je povedal, da so tam prav ob sedanji predvolilni dejavnosti ugotovili, da KZ primanjkuje strokovni kader. Hkrati pa so tudi ugotovili, da imajo kmetijske strokovnjake (egronome itd.) zaposlene v industriji. Z ustrezajočo stimulacijo jih bodo skušali vrniti nazaj v kmetijstvo.

Največ pa povsod razmišljajo o kandidatih v zadrzne svete. Poleg dobrih, umnih in nesebičnih kmetovalcev skušajo v nove organe vključiti čimveč žena in mladine. To je ena od važnih in hkrati tudi ne lahkih vprašanj v sedanji predvolilni dejavnosti.

K. M.

Nekaj ugotovitev o gibanju števila turistov na Bledu

Septembrska turistična oseka

Obilna letošnja turistična sezona na Bledu je v glavnem že pri kraju, vendar pa se živahno turistično življenje v tem gorenjskem letovišču letos nadaljuje z lepimi sončnimi dnevi na pragu v jesen.

Tisti splošni poletni hrup in razgibanost po cestah, parkih in sprehajališčih sta se že precej poglobila, kopališča pa izpraznila. Tudi avtomobilskega prometa je čedalje manj, prav tako tudi rednih avtobusnih izletov v razne kraje v okolico Bleda; izvoščki s koleslji, ki jih je bilo v poletnih mesecih zmeraj polno po cestah in pred hotelom Trst, so tudi že redkost. — Vse kaže, da se bo življenje na Bledu spet kmalu ustalilo in normaliziralo. V vsemu temu sta seveda prispevala svoj delež čas in z njim hlad, ki je že zavel z bližnjih vrhov nad jezersko gladino. Jezero se sicer zelo počasi ohlaja, in se je v opoldanskih urah sončnih dni kar lepo skopati v njem.

Letošnji obiskovalci Bleda in gostje so bili s svojim bivanjem in oddihom na Bledu razmeroma zelo zadovoljni, saj se jim ni bilo treba dolgočasiti tamkaj. To je seveda v mnogočem zasługa letošnjega ugodnega vremena, pa tudi turistična društva in drugi organi, ki se ukvarjajo s turizmom in preskrbo ter gostinstvom, so letos mnogo bolje poskrbeli za udobno bivanje gostov kot v minulih letih.

Čeprav seveda čas narekuje konec sezone, se je vendar v prvi polovici sep-

tembra meseca zadrževalo na Bledu od 800 do 1000 gostov dnevno, kar je seveda razmeroma precej za ta čas. Poleg teh stalnih gostov pa v lepih septembrskih dneh prihaja semkaj precej raznih skupin in posameznikov, ki se zadržujejo na Bledu po en dan. Najbolj živahno je seveda ob sobotah in nedeljah, ko so parki in sprehajališča okrog jezera polni različnih obiskovalcev. Kopališča v teh dneh sicer niso bila tako obiskana ko še pred nedavnim, zato pa je sedaj toliko bolj priljubljena vožnja s čolni po jezeru. Tudi gostišča in restavracije imajo še precej opraviti. Prireditve se še zmeraj vrstijo, četudi so že bolj redke in slabše obiskane. — Zanimivo je, da v septembrskih dnevih, in tudi še kasneje v jeseni, obiskuje Bled precej domačih ljudi iz bližnje okolice, medtem ko se le-ti v poletnih mesecih spričo tolikšnega navaša kar nekako porazgubijo med množico tuje govorečih ljudi. Ta posebnost je očitna zlasti v sobotah in nedeljah. — Nasprotno pa nam številke o bivanju stalnih gostov na Bledu povedo, da se je v prvi polovici septembra meseca zadrževalo tod precej več tujcev kot stalnih domačih gostov (pri besedi »stalnih« mislimo na tiste, ki po več dni letujejo na Bledu). Poleg tega pa je številčno stanje gostov letos precej ugodnejše kot lani v tem času.

Na dan 31. avgusta lani so statistični organi pri ObLO Bled zabeležili 1220 gostov, letos istega dne pa 1900. Številčna

primerjava med lanskoletnim in letošnjim stanjem v nekaterih dneh prve polovice septembra pa je naslednja:

	lani			letos		
	tujci	domači	skupaj	tujci	domači	skupaj
1. sept.	417	339	755	596	415	1005
2. sept.	413	331	744	606	375	981
3. sept.	343	331	674	432	369	801
6. sept.	278	337	615	717	341	1058
7. sept.	404	339	743	561	448	1009
10. sept.	352	372	724	448	364	812
11. sept.	301	353	654	484	357	841
skupaj	2508	2401	4909	3878	2669	6547

Iz zgorajnjega je razvidno, da se je v omenjenih sedmih dneh septembra letos zadrževalo na Bledu 1638 gostov več kot lani v istem času. Pri tem pa naj omenimo, da se je povečalo predvsem število tujih turistov, in sicer za 1370 od skupnega števila 1638. Medtem pa je obiskalo Bled v istih sedmih dneh v septembru le 268 domačih gostov več kot lani.

Obisk naslednjih dni septembra pa se je nekoliko zmanjšal in je naslednji:

13. septembra: 385 tujih gostov, 333 domačih, skupaj 718;
14. septembra: 309 tujih, 247 domačih, skupaj 556;
15. septembra: 369 tujih, 311 domačih, skupaj 680 gostov.

J. B.

SOBOTA IN NEDELJA NA KRVAVCU

POHOJENA
NARAVA

«Vse je pohojeno.» «Vse narobe.» «Krvavec je postal beznica.» «Čakanje brez konca.» In še in še je slišati podobnih govoričenj o Krvavcu, odkar je pred slabima dvema mesecema stekla žičnica. Tudi v «Glasu Goranjske» št. 70 smo priobčili »žolčni izliv« številnih dopisov naših bralcev ali pa obiskovalcev Krvavca. — Na seji redakcije sem bil določen, da se sam prepričam, kaj je na stvari.

OJ TI CESTA!

mesto čez noč,« me je potolazil čuvaj.

Toplo sobotno sončno popoldne je bilo kot nalašč za naju — to je za mene in mojega zvestega spramljevalca »Mopija«. Tako sem prekrstil moped, ker je tako krotek in ubogljiv. Toda že pot do Cerkele naju je precej zdelala. Na cesti — jama pri jami in skoraj sem imel občutek, da sedim na neosedanem »kljuseču«. Končno sva le spet normalno zadihala. Iz Cerkele proti žičnici sta se kotalili kolesi »Mopija« kot sta se asfaltini, sicer le malce zdelala cesti. Najinega uživanja pa je bilo žal kmalu konec. Približno na pol poti od Cerkele do podnožja žičnice sem na desni ob cesti opazil prometni znak — v klancu bova šla, 14 % vzpona! Moj spramljevalec se mi je kar zamislil. Čez nekaj metrov pa sem se še bolj zamislil. Nevarni ovini, ki, pot pa vse ožja in kar je moč razgrapano. Se nekaj metrov pa je »Mopij« močno zakasljajal in ... reže ni dal od sebe nobenega glasu več. Kaj ko bi se tu srečala dva avtomobila, ali celo avtobusa?

Prizgal sem cigareto, kakšne znamke sicer ne vem, ker je tako vseeno, saj so druga drugi podobne kot črn kruh črnemu kruhu. »Mopiju« pa sem privoščil kratak počitek v hladni senci pod grmičjem ob cesti.

Mimo naju je medtem sopihala vrsta motornih vozil in na obratih soferjev je bilo kaj preprosto ugotoviti nejevoljo. V oblakih prahu pa sem stal kot okamenel in čakal, kdaj se bo spet »zvedrilo«. Da, turizem...

PARKIRNI PROSTOR BREZ STREHE

Pršel je čas, »Mopij« je spet zabrnjal in kmalu sva bila na cilju prve etape. »Mopija« sem izročil v varstvo čuvarju vozil. Seveda sem ga poprej vprašal, kako bo čez noč, ker nisem videl strehe, pod katero bi lahko imel prostor moj stremljevalec. »Parkirni prostor res ni pod streho, zato pa ga bom jaz zvečer spravil na varno. Na postaji ob vznožju žičnice bo dobil svoje

ZAPOZNELI ZGODBI

PRED PARTIZANSKIM SREČANJEM V CERKNEM

Poleti je Prešernova brigada praznovala 15-letnico svojega obstoja. Takrat so naši reporterji obšli mnogo bivših borcev te brigade in se z njimi pogovarjali o doživljajih iz partizanskega boja. Dve taki zgodbi objavljamo danes. Sicer pozna, a vendar ne prepozna. Spomnita naj nas na težke boje in vesele trenutke, ki so jih borci udarnih brigad IX. korpusa doživljali v bojih v Trnovskem gozdu, okoli Cerkele, po Goranjskem in Notranjskem. 28. septembra se bodo namreč v Cerknem spet sešli vojni tovariši, ki so se borili v teh krajih, da skupno proslave 15. obletnico ustanovitve slovenske udarne partizanske brigade »Janka Premrla - Volk« in slovenske vojaške partizanske bolnišnice »Franja«.

Nevarni obiski

Deževalo je in od Koroške Bele je vlek mrzel, čeprav aprilski veter. Zato je bilo še toliko prijetneje poslušati Marjana Langusa v njegovi sobi, ko je pripovedoval spomine iz tistih časov. Vse kraje po Selški in Poljanski dolini, po Jelovici, okoli Cerkele, Trnovskega nad Gorico in Postojno je obredel. Komaj 22 let mu je bilo, ko je začel nositi mitraljez.

Med drugim je povedal tudi o dveh podobnih obiskih v sovražnem bunkerju.

V Horjulu je bilo. Na Vojskem nad Idrijo so hoteli 1944. leta pripraviti, oborožiti in izvežbati kakih 100 novincev, samih mladih, po-

gunnih fantov. Po treh ali štirih nočnih marših, v strogi tajnosti, so se znašli v Dolomitih. Na poti jim je bila belogardistična postojanka v Horjulu in še ena tam v bližini, kjer so se belci do takrat nemoteni šopirili med domačini. Partizani so bili delno oboroženi s strojnimi, bombami, a še bolj s pogumom. Zvečer naj bi napadli. Dana so bila že vsa navodila in, vsaj tako se danes sodi Langus, belcem bi bila preklicano slaba predla, če bi prišlo do spopada.

Toda končalo se je drugače. Eden od partizanov se je bil malo oddaljil in ko se je pozneje vračal, je sklepal, da so naši že vdrli

MED VRSTO NAVODIL MANJKA NAJVAŽNEJŠE

K sreči sem bil toliko zgoden, da sem vozovnico hitro dobil. Vozni listek sem si temeljito ogledal. Na zadnji strani sem prebral tudi tole:

— Vse predpise, ki so objavljene na spodnji in zgornji postaji žičnice, je dolžan potnik v času vožnje z žičnico upoštevati.

Potnik je pri prevozu z žičnico zavarovan. —

Vse lepo in prav. Toda kaj, če med vožnjo obvisim; če žičnica odneha? Kaj potem, zavarovanje še ni vse. Iskral sem in iskral in natanko prebral vsa opozorila, toda nikjer nisem našel, kaj naj naredim, če žičnica obstane. Torej tudi za preprost napis — v primeru, da žičnica obstane, mirno sedite in čakajte nadaljnjih navodil — ni bilo več časa, prostora ali denarja.

Kasneje sem zvedel, da je tudi za reševanje ob takšnih zapletljajih preskrbljeno. Če žičnica nepričakovano obstane, uslužbenca zgornje in spodnje postaje tečeta z velikimi lijaki do petega opornika ter vprijeta in dajeta navodila obviselim potnikom. Zal pa je za takšno pomoč treba čakati najmanj 15 minut. Kar predstavlja za si, kako dolga je minuta med nebom in zemljo. In če vzamemo navadnega »zemljana«, kje naj vzame živce, da bo vzdržal vsaj 10 minut? Skralčka, takšen način reševanja ne more za-

doštati. Vsekakor bi bilo preprosteje izobesiti primeren napis.

Žičnica bo sčasoma sicer ozvočena, vprašanje pa je, kaj se bo vse do takrat lahko že pripetilo.

DOSLEJ OKOLI 30.000 OBISKOVALCEV

Čeprav v zaprti gondoli, je bila vožnja z žičnice čudovita. Razgled daleč naokoli me je prevzel in tudi jaz sem postal, ker sem se pač peljal, ljubitelj planin. Do 14. septembra (otvoritev žičnice je bila 2. avgusta), je enako uživalo že 27.350 »planincev«.

Kljub temu, da sem sem in tja visel precej visoko v zraku, sem se prav dobro počutil. Kmalu sem se pripeljal v cilj druge etape. Toda kam sedaj? Kje vodi kakšna pot, vsaj steza? Skoraj je ni moč najti. Od tu dalje je Krvavec v dobrem mesecu postal velika pohojena planina. Celo trave skoraj ni več. Namesto planinskih rož pa kraste vrh kornice, papir in odpadki, ljudje pa gredo proti vrhu, kot da so obkolili vrh Krvavca in da ga nameravajo v najkrajšem času okupirati. Zalosten je ostanek nekaj lepega planinskega vrha. Vsa narava je pohojena in če bo tako še naprej, se je bati, da bodo ljudje namesto rož, ki so jih že potrgali, začeli ruvati drevesca in smrečice. Da bo le nekaj za spomin — kar je zastoj. Zalostno pa je vsekakor pogledati v zrcalo, v katerem se vidijo dosedanj obiskovalci Krvavca.

IN KAJ SEDAJ?

Ko so naravne lepote, razen kamenja, že uničene. Podjetje SAP-Turist biro ima namen na Krvavcu urediti botanični vrt z alpsko floro. Nihče nima nič proti temu. Toda, mar bi ne bilo pametneje že ob otvoritvi vidno označiti, kje je dovoljeno in kje ni dovoljeno hoditi, kaj »planinci« smejo in kaj ne. Morda še kak uslužbenec več in Krvavec bi obdržal svoje nekdanje lepote. Vsekakor pa je še čas nadoknaditi izgubljeno in to morda ceneje kot z ureditvijo botaničnega vrta.

BORBA PROTI ALKOHOLIZMU?

Vetina obiskovalcev najprej zavije v »Kočo ob žičnici«. Silce žganja nikakor ne more škoditi. Nato pa naprej proti »Domu na Krvavcu«. Ze od daleč je slišati godce. »Harmonika na »knofe« je res neumljiva. In če se ena le preveč ogreje, je že

Kdo je kriv takšni vrsti in tolikšnemu čakanju, ko hočeš ob nedeljah spet v dolino? »Planinci« sami, saj vsi hočejo čim dlje ostati na vrhu Krvavca, potem pa se nepravilno pritožujejo nad organizacijo prevoza. Kdor prej pride, prej melje, pravi pregovor. Na Krvavcu pa bi bilo prav, da bi tisti, ki prej pridejo, tudi prej sli — in čakanju bi bilo konec.

druga na vrsti. Planinskega razpoloženja skratka ne manjka. — Toda človek se šele naslednji dan zave, da je nekje nekaj zmanjkalo — in sicer v žepu.

Za hitro okrepčilo je sendvič najbolj pripraven, vendar vsakogar oblije mrzel pot, ko mora odriniti 30 dinarjev za kosček črne kruha s kolesčkom salamice in prozornim kosčkom sira (neobezanega!). Da bi pojedel kaj boljsega, še pomisliti ne upaš, zlasti še, ker nikakor ni moč vskladiti poceni pijače in dragih jestvin. Zakaj ne bi bilo obratno? Saj »navadni zemljani« za nevsakdanji napor po planinah rabijo precej več kalorij kot sicer. Razpoloženje v planinah pa je lahko najtežje brez udeležbe v dolini sicer nepogrešljivega alkohola. Tudi sedaj sicer ne moremo govoriti o ne vem kakšnem pijančevanju, toda precej mladih fantov alkohol zapelje. Vsekakor je to nes pametno in tudi nezdravo. Če bi bilo obratno, bi ob nedeljah zjutraj ne bilo več moč tako preprosto že zdaleč videti, kdo je prespal na Krvavcu in kdo je šele v nedeljo prišel.

VINJENI HOČEJO PREDNOST

Alkohola za »majhne denarce« je na Krvavcu čez glavo, kot pravimo. Najlaže je to opaziti v nedeljo popoldne, ko

stoji dolga vrsta obiskovalcev pred zgornjo postajo žičnice in čaka, čaka, čaka... Čakanje traja včasih tudi dve uri in več.

Sitni pijanci, po večini mladi ljudje, pa si mislijo, da morajo biti tudi pri povratku z žičnico med prvimi, kot so bili pri alkoholu, pa čeprav bi moralo biti njihovo mesto na repu. Neljubi so takšni prizori in uslužbenec žičnice delajo takšni ljudje ne potrebne preglavice. K sreči je sicer predpisano, da se vinjene osebe ne smejo voziti z žičnico in zato morajo večkrat prenočiti kar na tleh v gostinskem prostoru »Koče ob žičnici«. Vprašanje pa je, kolikokrat se uslužbenec tega predpisa ne drže, saj je sicer skoraj nemogoče, da bi bilo tudi ob spodnji postaji toliko vinjenih bratcev.

Predvsem nerodno pa je staršem z otroci, ki so jih po večini pripeljali na Krvavec zaradi oslovskega kašlja, ker morajo gledati neljube prizore in poslušati grde izraze vinjenih oseb. — Kazalo bi poskati strožje mere in ukrepe za vse tiste, ki jim lepa beseda ne zaleže in ki sami ne vedo, koliko je prav in kaj je lepo.

Precej je še pomanjkljivosti, ki so nastale z otvoritvijo pomembnega turističnega objekta na Krvavcu. Vse to bi se dalo odpraviti z malenkostnimi sredstvi in dobro voljo. Krivo ni podjetje samo in njegovi uslužbenci, temveč izključno samo obiskovalci. — Posebno tisti, ki ne znajo varovati prirodnih lepote in ki se ne znajo obvladati.

FaBo

vzeli so bunker,« je mislil Langus. Natovoril si je mitraljez na ramo, odkrakal v bunker in se med potjo jezil sam nase, da je toliko časa čakal. Pri vzhodu pa so ga »pozdravili« rafali. Pot nazaj za potok je bila salamensko kratka. Ko je potem našel svoje, ki so ga čakali v zboru, so se mu vsi smejali, pa ga tudi blagrovali, da je tako poceni odnesel pete.

Z zavezanimi očmi

Mnogo tega bi vam lahko povedal, kako smo se včasih nasmejali v brigadi; še več pa huđeega,« je kar hitro dejal Alojz Zajc, bivši borec Prešernove brigade, ki je zdaj v Zvezarni na Javorniku.

Pripovedoval je o borbah v Trnovem pri Gorici, kako so spodili belce s Črnega vrha nad Idrijo, kako so tavali v temi po snegu. Pripovedoval je, kako so prenašali ranjence prek zastraženih cest, prog in mimo sovražnih postojank, proti Notranjski poletni 1944. l., da so jih potem odpotali v Bari. Blizu Prestranka je neke noči privedel del kolone ranjenecov tik pred nemški bunker. — Nemci, ki so opazili toliko partizanov, so se prestrašili. Pričakovali so hudo borbo, ker niso videli v temi, da gre v večini za neoborožene ranjence in bolnike. Tako so se naši lepo umaknili,

kajti Nemci se niso upali iz bunkerja.

»Včasih pa smo v brigadi zbijali šale in se smejali, kot da bi bili doma v gostini,« je potem Alojz prekinil prejšnje pripovedovanje.

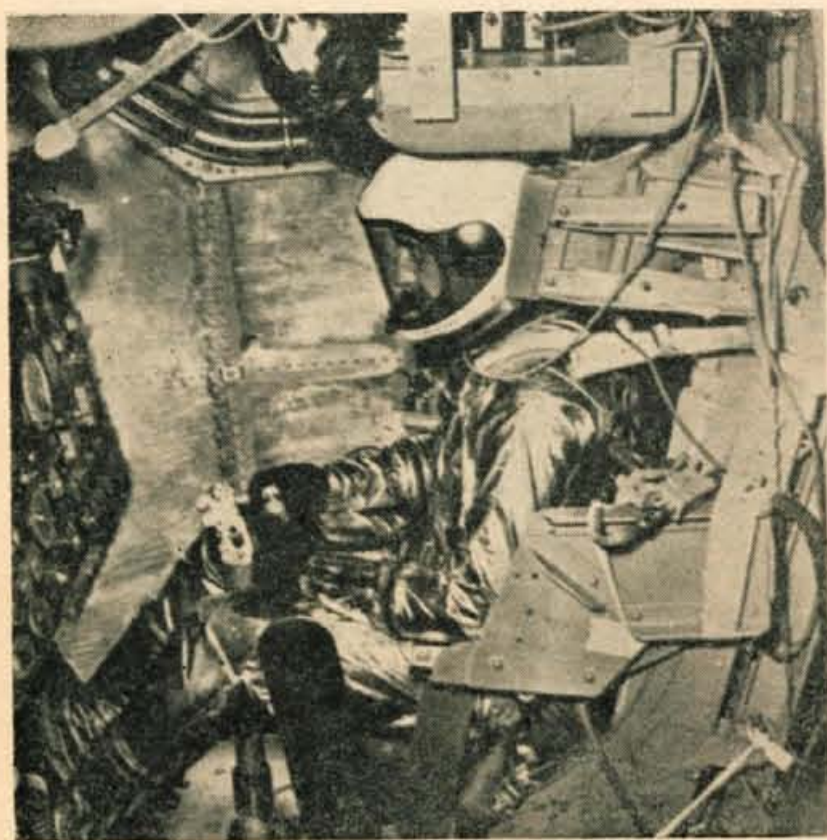
»Spominim se, kako smo nekoč »potegnili« tovariša iz naše čete. Zmeraj smo se mu smejali. Bil je dober, prijazen, živahen. Hkrati pa je bil tudi dober borec. Bilo je v zimi 1944-55 na Zirovskem vrhu. Pripravljali smo se za nove akcije in se nekaj dni vadili v orožju. Pred lahko »Bredo« smo se vrstili drug za drugim in z zavezanimi očmi smo mitraljez razstavljali in sestavljali. Ostali v krogu so seveda včasih nagajali, se smejali in štel minute.

Za tega tovariša (imena se ne spominim več) smo pripravili šalo. Ko je razstavil mitraljez, smo mu mal delček zamenjali s skoro enakim drugim delom. Nič ni opazil, toda mitraljeza ni mogel sestaviti. Spet in spet ga je razstavil, odpaval vsak delček zase, spet vlagal, sestavljal, se jezil... Mi pa vedno bolj v smeh. Ko se je zavedel naše šale in razkačen strgal robec z oči, smo se razbežali. Njegova jeza se je sicer naglo podelila, toda burka nam je potlej vedno služila za dovlepe in smeh v marsikateri težki urici,« je dejal Alojz Z obraza pa se mu je bralo, kako ljubi in dragi so mu ti spomini na brigado, pa četudi je bilo toliko huđeega in težkega v onih dneh.

K. M.

Ivan Nečemer iz Ljubljane (levo) je imel v nedeljo, 14. septembra, zjutraj lovsko srečo. Na pravo mesto je zadel najmanj 25 kg težke gamsa. Le-teh je bilo v neposredni bližini Krvavca precej, v zadnjem času pa so jih številni »planinci« pregnali v teže dostopne planinske predele

POTOVANJE V VESOLJE

V letošnjem letu, ko so uspeli prvi poskusi z izstreljevanjem umetnih satelitov v vesolje, je vse bolj v ospredju tudi vprašanje, kako bi se tudi človek lahko popeljal v »novi svet«. Strokovnjaki se že dlje ukvarjajo s to mislijo, razni poskusi in priprave pa se vrste drug za drugim. Slika nam prikazuje posebno gondolo, v kateri se umetno ustvarjajo enaki pogoji, kakršni so v vesolju. Če bo pilot prestal v tej nenavadni gondoli, ki jo prikazuje slika, vse poskuse (spremembe zračnega pritiska, kozmična sevanja itd.), bo prav gotovo kmalu prišel čias, ko se bo lahko tudi z vesoljno ladjo odpeljal na dolgo pot v vesolje.

ZA RAZVEDRILO

— Bog pomagaj, kakšna čudna vera je pa to!?

(Iz »Delavske enotnosti«)

— Le kaj bo, če bo to videla sanitarna inšpekcija?

— Nič ne bo, saj je toliko muh, da ne bodo nič videli!

(Iz »Delavske enotnosti«)

Zemlja skriva še mnoga neznanost

Že več kot leto dni je minilo, odkar opravlja armada 10.000 znanstvenikov iz 87 držav veliko nalogo: s skupnimi napori osvetliti neznane, nerazvoznane uganke na našem planetu in tudi v vesolju. Kaj so raziskovalci dosegli doslej? Čeprav delajo že leto dni, je še prezgodaj za odgovor na zastavljeno vprašanje, saj pravijo, da bodo množico podatkov, ki so jih dobili doslej, proučili šele do konca 1963. leta.

Nekaj podatkov pa je že znanih, na primer o kozmičnih žarkih. Najprej so menili, da je kozmično sevanje v velikih višinah le 12-krat močnejše kot na zemeljski površini, iz ZDA pa prihajajo vesti, da je zajela prvi in tretji ameriški satelit v višini 1100 km tako močna ploha vesoljskih žarkov, da so odpovedali instrumenti za merjenje žarkov. Le-ti so začeli delovati šele, ko sta se satelita bolj približala zemlji. Druga

ugotovitev, ki so jo posredovali umetni sateliti je, da je atmosfera v višini 200 do 400 km mnogo gostejša, zato je upravičena domneva, da sega znatno dlje v vesolje, kot so menili doslej.

Znanih je tudi nekaj novih ugotovitev o soncu, o tej velikanski vodikovi bombi. Izbruh na sončni površini so se vsaj v glavnem vrstili tako, kakor so napovedovali strokovnjaki. Obdobja 1957 do 1958 niso izbrali po naključju za mednarodno geofizično leto, marveč zlasti zato, ker so pričakovali veliko dejavnost sončnih peg.

Zanimivi so uspehi pri prodiranju v notranjost našega planeta. Geologi so ugotovili, da je zemeljska skorja debela od 29 do 56 km. Oceanografi so odkrili neznane oceanske tokove. Zalivski tok ima sestro, ki o njej nihče ni nič vedel in ki teče v nasprotno smer. Globoko pod morskno gladino so valovi, ki jim na

površini ni enakih. Velikanski val so odkrili pri kalifornijski obali v globini 120 metrov. V južnem delu atlantskega oceana so privlekli iz globine 5000 metrov dolga črva, ki je nedvomno globinski rekord. Raziskovalci Arktike so odkrili podvodno gorstvo, na Tihem oceanu pa rekordno globino 10.950 m.

Ledena odeja ob južnem tečaju zavzema površino 15,6 milijona kv. kilometrov. Z vrtilnimi stroji so predrli do 431 m globoko. Led so vrtili tudi na Grönlandiji in našli v globini 45 metrov pepel iz leta 1883, ko je začel bruhati ognjenik Krakatau. Delci ognjeniškega pepela so v velikih višinah večkrat obkrožili zemljo, preden so padli na Grönlandijo.

To je le nekaj zbranih podatkov, razveseljivo pa je predvsem dejstvo, da je bilo mogoče zbrati znanstvenike iz 67 dežel k skupnemu delu in k skupnim ciljem: izzbaviti zemlji kar največ skrivnosti in jih strniti v spoznanja, ki bodo koristna za človeštvo.

Ali se celine premikajo

V prvih letih našega stoletja je nastala teorija o zblizevanju in oddaljevanju celin, o gibanju kontinentov nad vročim tekočim jedrom našega planeta. Zvrstili so se številni znanstveniki, ki so iskali dokaze za to teorijo, drugi pa jih pobijali. Teorijo je zasnoval nemški geofizik Alfred Wegener leta 1915. O njej so napisali vrsto razprav.

Gradivo v zvezi s to teorijo vsebuje podatke o presenetljivi podobnosti rastlinskih fosilov v Indiji in na Antarktiki,

to je na dveh področjih, ki ju sedaj ločijo široki oceani. Zbrani so tudi podatki, ki so jih nabrali med lanskim proučevanjem magnetizma »konserviranega« v skalovju že zdavnaj končanega procesa ohlajavanja. Strokovnjaki, ki so proučevali magnetizem v stenah na raznih celinah, so ugotovili več točk, o katerih menijo, da so bile nekoč severni zemeljski tečaj.

Ob Wegenerjevi teoriji se je razvnelo toliko polemičnih razprav, da so jo navsezadnje vključili tudi v načrt mednarodnega geofizikalnega leta. V tej zvezi je ameriški geofizik dr. Dowe zadnje dni maja objavil analizo vseh dosedanjih podatkov. Rezultat: za pravilnost Wegenerjeve teorije pravzaprav ni pravega dokaza, saj je ugotovljeno, da se zemeljske celine v minulem obdobju 60 milijonov let niso bistveno premaknile.

Čudni zakonski predpisi

Dobri humoristi in tudi humorističnih časopisov je precej, vendar pa so ti večkrat manj »duhoviti« kot zakonski predpisi nekaterih držav. Dokaz temu naj bo nekaj izvlečkov zakonskih predpisov iz ZDA, ki govore:

— da se v Arigoni tat, ki je ukradel milo, mora tako dolgo umivati, dokler ne porabi vsega ukradenega mila;

— da morajo v Ford Madisonu v Iowi vaditi gasilci 15 minut, preden se odpravijo gasiti požar;

— kadar se v New Hamslinu »srečata« na križišču dve motorni vozili, morata obe ustaviti in nobeno ne sme nadaljevati vožnje, dokler drugo ne odpelje;

— da v Kaliforniji ne morete nastavljanjati mišjih pasti, če nimate lovškega dovoljenja;

— da v Garryju v Indiani kršite zakon, če se vozite s tramvajem, pa še niso minile štiri ure, odkar ste jedli česen; prav tako ni dovoljeno zapeljati mlade dame medtem, ko jo uče kotalkanja;

— da se v državi Minnesota ne sme moško in žensko perilo sušiti na isti vrvi. Brez komentarja!

Zanimivosti

»DIŠEČI« FILMI

Neka ameriška filmska družba razmišlja o tem, kako bi dosedanje filmske sisteme obogatili še z »dišečimi« filmi. Med predvajanjem filma pošiljajo skozi klimatske naprave v dvorano najrazličnejše vonjave. Poizkusi so pokazali, da se bodo s tem načinom lahko posluževali le desetih najznačilnejših vonjav, v glavnem aromatičnega izvora.

5600 km V SEDMIM URAH

Neko turboreakcijsko letalo je pred kratkim preletelo razdaljo od Londona do New Yorka — 5600 kilometrov — v sedmih urah in 29 minutah. S tem je bil rekord, ki ga je pred časom postavilo turboreakcijsko letalo angleške prekomorske letalske družbe, izboljšano za 2 uri in 3 minute.

HIPNOZA V KIRURGIJI

V Johannesburgu v južnoafriški Uniji so prvokrat v zgodovini medicine amputirali roko s pomočjo hipnoze. Hipnotizer je v treh sekundah uspaval bolnika, kateremu je nato kirurg amputiral roko med ramenom in laktom.

Ves čas operacije, ki je trajala 40 minut, ni bolnik občutil nobenih bolečin.

ZARADI RAKA

V Zapadni Nemčiji je poraba cigaret s filtrom v zadnjem letu narasla od 37 na 48 odstotkov skupne porabe cigaret. Mnogi menijo, da so cigarete s filtrom manj nevarne od tistih brez filtra. V filtru namreč obtiči precejšen del tobakovega katrana in drugih snovi, ki morda povzročajo raka na pljučih.

CUDEN APETIT

V neki bolnišnici na Švedskem so pred kratkim operirali nekega duševnega bolnika. Iz želodca so mu izvlekli okrog 2,5 kg raznih kovinskih predmetov — igle, žebelje, vijake, ključice in drobiž.

ČE IMAS SREČO

Neka ženska v Turčiji je imela zares nenavadno srečo. Najprej je na loteriji zadela 50.000 turških lir (20 milijonov dinarjev). Takoj nato je na drugi loteriji, ki jo je priredila neka banka, dobila vilo v najlepšem kraju Ankare in končno je pred nekaj dnevi na loteriji društva Rdečega polmeseča zadela avtomobil znamke »Cadillac«.

eden je bil zdravnik, plavolasec, čeden na pogled in dobro oblečen moški kakih tridesetih let, ki je izvrstno govoril angleški. Drugi, približno istih let, je bil kurir med Berlinom in Lizbono.

Vnovič sem navedel podrobnosti o svojem obisku v Angliji, o napadu na konvoj in tako naprej. Vse so spet zabeležili na papir. Namen tega ustmenega in pismenega zasliševanja je bil vsekakor kontrolirati moje izjave, če niso morda protislovne. Precelj lahko je biti slab lažnivec, zelo težko pa je dobro lagati.

Nato me je Braun vprašal, ali bi bila možna sabotaža na ladji. Odgovoril sem pritrdilno.

»Dobro,« je rekel. »Za to boste dobili lepo nagrado. Drevi se bova dobila in dal vam bom nekaj eksplozivnega premoga. Ladja nosi premog iz Walesa in takšnega vam bom priskrbel.«

Gre namreč za to, da se premog iz Newcastla razlikuje od tistega iz Walesa po sestavi. Če bi posumili, da je šlo za sabotažo, bi utegnili pregledati premog, in ko bi našli kos premoga iz Newcastla v kupu waleškega, bi odkrili nakano.

Šel sem ven, povečerjal in se potem spet srečal z Braunom in njegovimi spremljevalci. Izročil mi je dva kosa premoga. Pregledal sem ju; bila sta res čudovito izdelana. Nihče ne bi mogel niti slutiti, da gre v resnici za peklenjski stroj. Dobil sem vrečko, vtaknil vanjo premog in si jo obesil med noge. Zatem sem se vrnil v svoj hotel in spal nekaj ur. Ko sem se prebudil, sem se oblekel, vtaknil spet vrečko med noge in se vrnil na ladjo.

Ob vhodu v pristanišče je policija pregledala mojo prepustnico in mi pretipala obleko. Ničesar sumljivega niso opazili. Ko sem prispel na ladjo, sem spregovoril nekaj besed s topničarji, nato pa čez nekaj časa poiskal svoje ležišče. Nekdo je spal na njem. To me je razjezilo in tako sem nepovabljenega gosta prebudil. Padel je z

ležišča, toda pri priči me je molče zgrabil za zavihe suljniča in divje udaril v svojo glavo ob moj obraz.

Padel sem na tla, krzi mi je curljala mimo očesa in iz nosa — ves omamljen sem se dvignil in spet dobil udarec po glavi. V drugo sem padel po tleh. Na mizi je stala prazna steklenica whiskyja. Ko sem se spet dvignil, sem jo zgrabil in z njo močno udaril napadalca po glavi. Tokrat je padel on in obležal na tleh.

Obraz sem imel strahotno iznakažen; oko mi je oteklo; izgubil sem en zob in krvavel sem iz nosu. Mornarji, ki so se zbrali okoli mene, so mi svetovali, naj grem k zdravniku.

Odšel sem na obalo (še vedno sem močno krvavel), poiskal telefonsko govornico in poklical dr. Brauna. Pojasnil sem mu, da me je doletela nezgoda in da se moram nemudoma sniti z njim.

»Pridite naravnost k meni,« mi je rekel. Ko sem prišel, je zastokal, ko je videl moj obraz.

»Ali se vam je posrečilo spraviti premog v skladišče?« me je vprašal.

»Da, oba kosa,« sem odvrnil »in upam, da bo prekleto ladja zletela v zrak in raznesla na kosce tistega prekletega mornarja.«

Prinesel je vodo in zavoje in mi opral obraz. Ko sem popil še časo brandyja, sem se že bolje počutil.

Čez nekaj minut je na Braunov telefonski poziv prišel kurir. Dr. Braun je na kratko pojasnil, kaj se je zgodilo.

»Glejte: tule imate Fritzovo fotografijo,« je rekel (poprej sem mu eno izročil). »Pojdite in prinesite zanj potni list Nemškega rajha; potni list naj se glasi na ime Hans Christianssen, norveški Nemec; poklic — mornar. Recite vsem, naj pohite. V poldrugih uri želim imeti žigosan potni list. Fritz bo odpotoval popoldne z letalom v Madrid. Hkrati se dogovorite po radiu, da ga bo naš človek čakal na letališču. Recite še, da bo Fritz imel zavezano glavo in da bo njegovo geslo »Joli Albert.«

Primerjajte klas ruske pšenice z našo domačo pšenico. Razlika je precejšnja.

FRANK OWEN:

45

EDDIE CHAPMAN
PRIPOVEDUJE

Povedal sem temu možu nekatere podrobnosti o svoji misli v Angliji in dejal, da bi se rad čimprej vrnil na nemško ozemlje. Prosil me je, naj ga počakam v dvorani in izginil za četrte ure v prvo nadstropje. Ko se je vrnil, mi je sporočil, naj grem do uličnega vogala, kjer bo čakal name avto. Odšel sem tja in avto je kmalu prispel. Za volanom je sedel majhen, čokat Nemec srednjih let. Predstavil se je:

»Braun moje ime, vi ste pa Fritz, kajne?«

Prikimal sem.

»Ni vam treba govoriti, dokler ne prideva v moje stanovanje.« Stanoval je v vili za vojnim spomenikom. Stanovanje je bilo razkošno opremljeno, z udobnimi naslanjači, tapetami na zidu in z nizkimi čajnimi mizicami. Ponudil mi je čašo brandyja in cigaro. Opravičil sem se mu, ker sem videti tako zanemarjen — nisem se bril teden dni in imel na sebi volneno mornarsko majico in modre hlače. Smejal se je in zamahnil z roko, češ nič ne dé.

Zatem je vzel papir in svinčnik in zapisal vse podrobnosti o mojem delovanju. Ko je končal, me je vprašal, ali bi lahko še nekaj dni ostal na ladji. Odgovoril sem, da bi lahko, da pa je to nevarno. Vprašal me je, ali imam kaj denarja. Rekel sem, da nimam in tako mi je dal 500 escudosov. Popila sva še kozarec na najino zdravje in odšel sem, potem pa sva se dogovorila, da se dobiva naslednji večer. Vrnil sem se na ladjo in še malo pil s topničarji.

Naslednji večer sem prišel na dogovorjeni sestanek. Tokrat so me predstavili še dvema drugima moškima;

S speedway dirk v Kranju Klemenčič - junak nedelje

Nov rekord proge — Doslej najuspešnejša prireditelj

Kranj, 21. septembra. Takšnih speedway dirk, kakršne so bile tokrat, doslej v Kranju še ni bilo. Štiri tisoč gledalcev včeraj ni osem tisoč danes je bilo navdušenih nad prirediteljo AMD Kranj. Čeprav so gledalci z Gorenjske že precej zahtevni, tokrat prav gotovo niso zapustili dirkališča razočarani. Vsekakor so v soboto pričakovali uspešen start Kranjčana Jama, toda nesrečen padec, k sreči brez hujših posledic, jih je za nekaj časa prikrajšal. Jama je včeraj sicer odlično vozil in ko so vsi pričakovali, da bo prehitel na ovinku Poljaka Cieslowskega, je vdel v nasprotnikovo vozilo in padel. Padec je bil videti sicer zelo nevaren, vendar se je Jama že po nekaj minutah vrnil na stadion, napovedovalec pa je objavil, da bo Jama v nedeljo spet startal. Gledalcem se je s to vestjo odvalil kamen s srca. Zmagovalci včerajnjega dne so bili: Jan Kolber (Poljska), Josef Hartl, Franz Schenk, Otto Holoubek (vsi Avstrija), Witold Swiatkowski, Franciszek Cieslowski, Mienczyслав Mendyka (vsi Poljska), osmi pa je bil Drago Regvart (Jugoslavija). Prvi dan za Jugoslovane vsekakor ni bil uspešen. Opazili pa je bilo, da naši predstavniki tudi nimajo ustrezno motorjev, saj so bili le naši tekmovalci tisti, ki so zaradi okvar na motorjih prvi dan največkrat odstopili. Med drugim pa moramo omeniti še to, da je sobotni zmagovalec, ki je prejel tudi nagrado AMD Kranj, dosegel nov rekord steze v Stražišču s 85,06 kilometra na uro.

Današnje dirke so že po prvem startu napovedovale ostre borbe za prvo mesto. Čeprav je včeraj v izločilnem tekmovanju brez oporekanja zmagal Poljak Kolber, ni nihče pričakoval, da bi bil danes lahko najuspešnejši — Jugoslovian Klemenčič, ki včeraj ni osvojil niti eno od prvih desetih mest. Toda Klemenčič je danes v tekmovanju posameznikov navdušil številne gledalce. Že v prvem startu je pokazal svoje veliko znanje, v prvem ovinku dosegel prednost pred svojimi nasprotniki in zanesljivo zmagal. Kot v prvem startu, je bil tudi zmagovalec v naslednjih štirih dirkah. Vsekakor je to doslej njegov največji uspeh, saj doslej v tako močni konkurenci še ni osvojil prvega mesta. Razen tega pa je dosegel tudi nov rekord — 86,04 km na uro.

Vsakogar pa bo najbolj zanimalo, kako je danes vozil domačin Jama. Zaradi včerajšnjega nesrečnega padca, ga tokrat ne moremo najti med najboljšimi. Vozil je sicer dobro, vendar previdno in se ni spuščal v nevarne spopade z močnimi nasprotniki. Vsekakor pa je uspeh tokratnih speedway dirk v Kranju že dejstvo, da je zmagal Jugoslovian.

Rezultati današnjega tekmovanja so: 1. Klemenčič 15 točk, 2. Kolber (Poljska) 13, 3. Hartl (Avstrija) 12, 4.—5. Swiatkowski (Poljska) in Holoubek (Avstrija) 11, 6. Schenk (Avstrija) 9, 7. Regvart (Jugoslavija) 7 itd.

Zmagovalec današnjih speedway dirk je osvojil nagrado mesta Kranja.

FaBo

Avstrijec Hartl (levo) in Poljak Kolber (desno) sta bila vsekakor tokrat na speedway dirkah v Kranju najkvalitetnejša tekmovalca, toda vse gledalce je z odlično vožnjo presenetil Klemenčič in zanesljivo zmagal.

ŠPORTNI DROBIŽ

ODBOJKA

FUŽINAR : JESENICE 3:1
(15:11, 10:15, 15:11, 15:13)

Jesenice, 21. septembra.

Včeraj popoldne so jeseniški odbojkarji v tekmi slovenske odbojarske lige izgubili z ekipo OK Fužinar Ravne. Gostje so bili mnogo boljše od domačih.

KOŠARKA

JESENICE : SVOBODA 97:36 (31:17)
Jesenice, 21. septembra.

Jeseniške košarkarice so z današnjo zmago nad košarkaricami Svobode iz Ljubljane navdušile številne gledalce. Razlika 41 košev zgovorno priča o veliki premoči domače ekipe. Najboljši igralci sta bili Smidova in Polka, obe Jesenice.

SLOVAN : MLADOST 5:7 (3:4)

Ljubljana, 21. septembra.

Na igrišču Slovana v Ljubljani je bila danes dopoldne prvenstvena tekma republiške ženske rokometne lige med domačim Slovonom in Kranjsko Mladostjo. Po izredno razburjivi in zanimivi tekmi so mlade Kranjčanke zmagale.

Že prvi polčas je pokazal, da hečajo Kranjčanke megati. Na odmor so odšle z golom prednosti.

Tudi drugi polčas je povsem pripadal Mladosti. Moštvo Slovana je večjega poraza rešila odlična vratarica. Gole za Mladost so dosegle: Vodopivec in Butala po 3 ter Rajgel enega. J. J.

NA JESENICAH

LE TROBOJ

OKRAJNIM REPREZENTANCI

Jesenice, 12. septembra.

V okviru številnih prireditev ob desetletnici samostojne strelske organizacije Jugoslavije in zaključne prireditve v Tednu strelstva, je bilo danes na Jesenicah strelsko tekmovanje okrajnih reprezentanc. Zal so se tekmovanja udeležile le tri ekipe, in sicer zmagovalec OSO Kranj z 991 krogi (od 1500 možnih) ter Murska sobota 917 in Nova Gorica 908 krogov. Kot posameznika sta bila najboljša Milan Stučica 219 in Lado Brejc (oba Kranj) z 218 krogi od tristo možnih.

ROKOMET

MLADOST I : IKS »ISKRA«
27:9 (10:4)

MLADOST II : SAVA 16:24 (7:14)

Slovenska nogometna conska liga

Polovični uspeh

V III. kolu slovenske conske lige, sta se danes nogometni enajstoričniki Kranjskega Triglava in NK Jesenice srečali z enajstorično celjskega Kladivarja, oziroma z enajstorično NK Izola. Prvo srečanje je bilo v Kranju, drugo pa v Izoli. V prvem srečanju so zmagali domačini, v drugem pa so morali Jeseničani pustiti obe točki v Izoli. Ta nogometna nedelja je prinesla torej gorenjskima nogometnima kluboma, ki sodelujeta v slovenski conski ligi, le polovičen izkupiček.

TRIGLAV : KLADIVAR 2:0 (0:0)

Prvenstvena tekma slovenske conske lige. Igrišče Triglava. Vreme oblačno. Gledalcev okoli 500. Sodniku Ladu Jakšetu iz Ljubljane, sta se moštvi predstavili takole:

KLADIVAR: Franc Bencig, Franc Godunc, Leopold Coklič, Jože Pavlič, Alojz Marjanek, Jože Kokotec, Anton Perc, Ivan Hribernik, Anton Vodeb, Anton Šega in Stefan Štor.

TRIGLAV: Nedeljko Galic, Sašo Straus, Stane Znidar, Miloš Martinović, Marjan Brezar, Marijan Srakag, Janez Cesenj, Stane Brezar, Marijan Mihelčič, Janez Štular in Franc Dolenc.

Strelci: Mihelčič v 51. in 90. minuti.

Triglav je danes zaslužno osvojil prvikrat dve točki. Kljub občasnemu premoči gostov, je bilo moštvo Triglava namreč boljši partner.

Že v prvem delu prvega polčasa je bila premoč Kranjčanov očitna. V tem delu igre je sodnik oškodoval Triglav z napačnim sojenjem za dve lepi priložnosti za dosego gola. Nekaj priložnosti pa ni znal izkoristiti Triglavov napad. V drugem delu prvega polčasa se je Kladivar znebil pritiska in začel nevarno napadati. Napadi so bili tolikanj nevarnejši zato, ker je bila leva stran Triglavove obrambe

be izrazito slaba. Kljub vsemu, nobenemu moštvo do polčasa ni uspelo doseči prednosti.

V drugem delu igre so Kranjčani znova napadli. Po 6 minutah igre je končno Mihelčiču vendarle uspelo ukaniti vratarja Kladivarja: z glavo je porinil usnje v mrežo. Kladivar je po tem голу poizkušal za vsako cenó izenačiti. Mnoge nevarne situacije pa so deloma po zaslugi ostre in solidne obrambe srednjega krilca Brezarja, deloma pa zaradi nespretnosti Kladivarjevega napada, ostale neizkoriščene.

Ko so že vsi mislili, da je v 51. minuti dosežen rezultat tudi končni rezultat dvoboja, je v zadnjih sekundah Mihelčič na predložek Štularja zvišal rezultat na 2:0.

Sodnik Jakše ni povsem zadovoljil. Sodil je sicer avtoritativno, a je velikokrat po nepotrebnem prekinjal igro, marsikdaj pa napak ukrepal.

Jesenice že tretjič brez izkupička

Izola, 21. septembra.

Prvenstvena tekma slovenske conske lige. Igrišče Izole. Vreme sončno. Sodnik: Sušnik, Ljubljana.

Moštvi sta nastopila v naslednjih postavah:

IZOLA: Lesjak, Sorgo, Slevc, Markezan, Ercng, Radojič, Božič, Muzenič, Borojevič, Černe, Sosič.

JESENICE: Volarič, Luznar, Rekar, Zupan, Gasar, Medja, Koblar, Brun, Hribar, Lavtižar, Črnologar.

Strelci: Borojevič v 5. in 23. minuti, Černe v 59. in Muzenič v 63. minuti — vsi za Izolo.

V prvem polčasu so Jeseničani igrali proti soncu. Moštvo Izole je takoj v začetku nevarno napadalo in že v 5. minuti je iz velike gneče pred golom Borojevič dosegel prvi gol. Že v 19. minuti so bili igralci Izole ponovno uspešni. — Vendar sodnik gola zaradi ofsajda ni priznal. Borojevič je štiri minute nato postavil rezultat prvega polčasa. Prodril je skozi obrambo in streljal ostro po tleh. Kmalu zatem sta sledila dva ostra napada Jeseničanov, ki pa sta na žalost končala z ostrima Hribarjevima streloma mimo gola. Malo pred koncem prvega polčasa je Hribar še dvakrat zapored streljal na gol, toda strela je vratar zlahka ubranil.

V drugem polčasu so bili Jeseničani občutno slabši od domačinov. V 59. minuti je leva zveza domačinov Černe neubranljivo streljal in Volarič je moral že v tretje kapitulirati. Štiri minute za tem je Muzenič postavil končni rezultat.

Današnja zmaga Izole je povsem zaslužena, saj je igrala lepše in požrivovalneje. Njeni igralci so bili tudi pri podajanju in streljanju na gol mnogo točnejši od Jeseničanov.

Sodnik Sušnik je sodil dobro.

J.

Zadnji športni rezultati

I. zvezna liga

- Hajduk : Vardar 3:0
 - Zeljezničar : Crvena zvezda 1:2
 - Dinamo : Velež 2:0
 - Radnički : Budućnost 4:0
 - Vojvodina : Sarajevo 4:3
 - Partizan : Rijeka 2:1
- II. zahodna zvezna liga**
- Odred : Rudar 8:0
 - Sloboda : Zagreb 2:0
 - Elektrostroj : Proleter 1:1
 - Sibenik : Trešnjevka 0:2
 - Borovo : Borac 1:4
- Slovenska conska liga**
- Grafičar : Sobota 1:1
 - Triglav : Kladivar 2:0
 - Krim : Maribor 1:2
 - Izola : Jesenice 4:0

KEGLJANJE

JESENICE : CELJE 2815:2862
Jesenice, 21. septembra.

Na štiritezestnem kegljišču na Jesenicah so se danes pomerili invalidi-kegljači iz Celja in Jesenic. Celjani so bili boljši tako v konkurenci 8x100 lučajeve, kakor v borbenih srečanjih, kjer so bili boljši za 61 kegljev. U.

ROKOMET

MLADOST I : IKS »ISKRA«
27:9 (10:4)

MLADOST II : SAVA 16:24 (7:14)

„DRUGO MESTO JE REALNO“

Gustav Zadnik, Janez Kocmur, Saša Košnik, Božo Trefalt, Vlado Brinovec in Dušan Brozovič

govore o državnem prvenstvu v plavanju

V sredo zgodaj jutraj so se vrnili v Kranj plavalci »Triglava«; ki so z uspešnim nastopom na državnem prvenstvu v Splitu razveselili vse ljubitelje športa v Kranju. Tekmovalci in vodstvo kluba so nam povedali toliko zanimivosti, da vam jih v obliki razgovora posredujemo.

Predsednik plavalnega kluba, Gustav Zadnik, ki je bil s tekmovalci v Splitu, pravi:

«Uspeh v Splitu nam nalaga nove dolžnosti. Poskrbeti bo treba za zimski bazen, ki naj bi poleg tega, da bo služil za trening, služil tudi šolam in delavskim kolektivom. Preko zime bomo skušali obdržati homogenost ekipe s stalnimi srečanji, za kar so nam sindikati že odstopili prostor. Treba bo misliti tudi na delo v sezoni, saj je bazen res že predstesen. Morda bi kazalo urediti kopalnice za kopalce na Kokri pri Ovcanu, da bi omogočili mladini množično delo v klubu. Naš uspeh praktično ne bi dosti pomenil, če ne bi imeli številnih mladih tekmovalcev, ki lahko vsak čas nastopijo v prvi ekipi.»

Najhitrejši Jugoslovian v letošnjem letu — Janez Kocmur — je o svojem uspehu govoril zelo veselo.

«Tvoj rezultat je rekord državnih prvenstev. Si zadovoljen z njim in s tem, da si dokazal, da si najboljši sprinter v Jugoslaviji?»

«Vsekakor. Na Reki sem že premagal vsa elito na 100 m prosto in to mi je uspelo tudi v Splitu. Z rezultatom sem popolnoma zadovoljen, še bolj pa s tem, da sem dvakrat zaplaval pod 58 sekund, v štafeti pa celo 57,0.»

«Tvoji nastopi letos?»

«Nastopil bom še v Nemčiji sredi oktobra, vendar dvomim, da bi lahko

dosegel kak vidnejši rezultat, ker najbrž ne bo možnosti za trening.»

Janez takrat še ni vedel, da je določen v reprezentanco za dvoboj z Italijo.

«Ali misliš, da bi se na prvenstvu v Budimpešti dobro uvrstil, saj bi tvoj čas zadostoval za šesto mesto?»

JANEZ KOCMUR

«No vem, vendar mi sedaj ni več žal, da nisem šel.»

Saša Košnik, je bil v Splitu Triglavov

najuspešnejši dolgojprogaš. «Mnogi so ti priznali, da si bil najuspešnejši plavalec prvenstva. Kaj misliš o svojih rezultatih in plasmanu?»

«Razumljivo, da sem zadovoljen. Ždi se mi, da bi lahko dosegel še več, posebno še na 1500 m. Vešeli me, da sem v reprezentanci proti Italiji in upam, da se bom uspešno boril proti renomiranim italijanskim plavalcem.»

Mnogi so ob novici, da so Kranjčani osvojili 2. mesto, nejeverno zmajevali z glavami, češ to je zato, ker je Mladost odstopila. Tajnik kluba, Božo Trefalt, nam je s tem v zvezi povedal naslednje:

«Že od prvega dne so nas prištevali med najresnejše kandidate za prvo mesto. Odstop Mladosti pa je povzročil, da prvak ni najboljšo moštvo. Če bi Mladost tekmovala še po diskvalifikaciji štafete, bi bil prvak Triglav. V primeru, da jim štafete ne bi diskvalificirali, bi bili prvaki Zagrebčani in mi drugi. Tako je naš plasman popolnoma realen, saj je odsotnost Mladosti pomagala le drugim klubom.»

«Zenska ekipa je bila slabši del moštva. Kakšne so perspektive?»

«Z odsotnostjo Konciljeve je ženska ekipa le na videz precej izgubila. Colnarjeva bo, kolikor še ni, kmalu nadomestila Konciljevo na crawl progah, pa tudi štafeta 4x100 m mešanjo je le za 2 sekundi slabša od tiste, v kateri je nastopila Konciljeva. Mislim, da bo naša ženska ekipa, v kateri so tri najstarejše tekmovalke stare le 16 let, v prihodnji sezoni zelo močna.»

«Zakaj Brinovec ni osvojil nobenega prvenstva?»

«Vlada je naporna sezona zelo izčepala. Kriza, ki je dosegla svoj vrhunec na evropskem prvenstvu, je bila najna, vendar jo je Vlado že prebrodil.»

Brinovec je o svojih letošnjih nastopih dejal:

«Počutim se duševno in fizično utrujen. Dvomim, da bi lahko na dvoboju z Italijo dosegel vidnejše rezultate, vendar se bom trudil, da bom opravičil zaupanje, ki so mi ga izkazali s tem, da so me uvrstili v reprezentanco.»

Trener Brozovič je bil s tekmovalci razumljivo zadovoljen. Nam pa je povedal tole:

«Letošnje prvenstvo je bilo najkvalitetnejše po vojni. Naši tekmovalci so z veliko željo za uspehom in še z večjo borbenostjo — uspeli. Za njihove uspehe pa so zaslužni tudi drugi, ki so kakorkoli pomagali pri delu kluba. Tu mislim predvsem oblast in pa kranjsko občinstvo.»

Kranjski plavalci so z osvojitvijo drugega mesta v ekipni konkurenci državnega prvenstva dosegli svoj največji uspeh od ustanovitve kluba. Za nadaljnje uspehe prve ekipe pa jamčijo tudi pionirji in mladinci. Ti dve ekipi sta najboljši v republiki in zato je bojazen, da sloni klub na nekaterih posameznikih, popolnoma odveč. Kranjčani so vrnili slovenskemu plavanju ugled, ki ga je včasih uživalo. Že to, da so Kocmur, Košnik in Brinovec določeni v mladinsko državno reprezentanco, ki bo nastopila 4. in 5. oktobra proti Italiji v Splitu, kaže, da bomo odselej imeli Kranjčani stalne predstavnike v reprezentanci.

gorenjski obveščevalec

MALI OGLASI

Prodaj tri (3) marmorne plošče, spalnico za 2 osebi in nekaj jesnovih desk po ugodni ceni. Naslov v ogl. oddelku. 1643

Prodaj otroško posteljo z vložkom akoraj novo. Naslov v ogl. oddelku. 1644

Prodaj enonadstropno hišo na periferiji Kranja, v bližini nove tekstilne šole. Informacije na Cesti Staneta Zagarja 55. 1645

Prodaj motorno kolo »Rojal« 350 cm z amortizerji. Naslov v oglašnem oddelku. 1646

Prodaj šivalni stroj »Singer«. Naslov v ogl. oddelku. 1647

Prodaj motorno kolo »Moskito« 38 cm. Semen Lovro, Tavčarjeva 17, Kranj. 1648

Prodaj parcelo - 7 ha zemlje. Plevelj Franc, Zalag 71, Cerklje. 1649

Prodaj klavir. Naslov v oglašnem oddelku. 1650

Prodaj vzdiljiva sobna vrata in štedilnik »Tobi«. Planina 38. 1651

RADIO LJUBLJANA

Poročila poslušajte vsak dan ob 5.05, 6., 10., 13., 15., 17., 22. in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. — Ob nedeljah pa ob 6.05, 7., 13., 22. in 22.55 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

PONEDELJEK, 23. SEPTEMBRA

6.40 Naš jedilnik

9.00 Radijski roman — Branko Copić: Ne žaluj, bronasti stražar — II.

9.20 Pojeta ženski zbor »Svoboda« Store p. v. Borisa Ferlina in pevski kvintet »Kranjčani«

9.40 Zabavni intermezzo

10.10 Znanje simfonične odločke dirigirajo slavni dirigenti

11.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — S. Vrtič: V Brdih preganjajo točo

11.35 Gorenjska in Koroška v pesmi

12.15 Kmetijski nasveti — ing. Jože Korošec: Deteljšča in lucernišča utrdimo za zimo

12.45 Skladbe Emila Adamca igra Mariborski instrumentalni ansambel

13.30 Baletna glasba

14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — Stekleno morje na bregu reke

15.40 Listi iz domače književnosti: Pesmi Koste Racina

16.00 V svetu opernih melodij

17.10 Popevka tega tedna

18.00 Družinski pogovori

18.30 Slovenske pesmi poje zbor Slovenske filharmonije

20.00 Iz našega arhiva zabavne glasbe

TOREK, 23. SEPTEMBRA

8.05 »Da b'zveglilo mela...«

8.40 Potopisi in spomini — Tibor Sekelj: Kako nas je Cuerno porazil

10.10 Odprite sprejemnik! (Za ljubitelje zabavne glasbe)

11.00 Za dom in ženo

11.15 Tri kratke skladbe W. A. Mozarta

11.30 Oddaja za otroke: a) Manica Komanova pripoveduje; b) »Otrok poje« (pesmice iz naših otroških glasbenih revij)

12.15 Kmetijski nasveti — ing. Franc Ločniškar: Pomen aliža za kokoši

12.25 Pojo naši operni solisti

14.30 Zanimivosti iz znanosti in tehnike

16.00 Ura popevk in ritmov

18.00 Kulturni pregled

18.45 Domače aktualnosti

30.00 Jugoslovanske narodne pesmi poje Ljubljanski komorni zbor p. v. Mladena Pozajca in Milka Skoberneta

SREDA, 24. SEPTEMBRA

8.05 Nekaj popularnih opernih dyosepov

8.40 Humoreska tega tedna — Landry: Deček, ki je ukradel luno

9.40 »Po slavonkih ravnica« (narodne pesmi iz Slavonije)

11.00 »Pozdrav iz Berna«

11.35 Radijska šola za višjo stopnjo (ponovitev) — Stekleno mesto na bregu reke

12.15 Kmetijski nasveti — Jože Novak: Visoka vzgoja plemenitih vinogradniških proizvodov

13.30 Četrte ure s štirimi fanti in kmečko godbo

Iščem sobo v okolici Kranja za pomoč ali plačilo, najrajši pri starejših ljudeh. Naslov v oglašnem oddelku. 1652

Kupim U-železo premera 8 cm za električno konzolo in 10 kvadratno žico. Naslov v ogl. oddelku. 1653

KINO

»RADIO«, Jesenice: 22. in 23. septembra ameriški barvni cinemascope film »Vrt zla«. Od 24. do 26. septembra ameriški film »Moj vohaneček«.

»PLAVZ«, JESENICE: 22. in 23. septembra ameriški barvni film »Stekleni čevljički«. 25. in 26. septembra češki barvni film »Kje in kam«.

»ZIROVNICA«, 24. septembra ameriški barvni film »Stekleni čevljički«.

»DOVJE MOJSTRANA«, 24. septembra češki barvni film »Kje in kam«.

»BLED«, 22. septembra ameriški barvni vstavišon film »Gora«. — Od 23. do 25. septembra angleška filmska komedija »Jaz in gospod minister«. Predstave vsak dan ob 18. in 20.30 uri.

RADOVLJICA: 23. in 24. septembra poljski zabavni film »Klobuk gospoda Antona«. V torek ob 20. uri. V sredo ob 17.30 in 20. uri.

DUPLICA, KAMNIK: 24. in 25. septembra sovjetski film »Nesmrtni garnizon«. — Predstave v četrtek in petek ob 20. uri.

OBJAVE

Zaradi preureditve lokala prodajno razno stavbeno pohištvo, zasteklene okenske okvirje, vrata in okenske rolete, stekla izloženih oken, lesene zidne stene in drugo. Prednost imajo družbene organizacije. Če pa v 15 dneh ne bo interesentov, bomo inventarne predmete prodali najboljšemu privatnemu ponudniku. — Ogled vsak dan v »Delikatosa«, Kranj, Malstrov trg 1.

Trgovsko podjetje knjigarna »Simon Jenko« v Kranju obvešča vse cenjene odjemalce, da bo v dnevi 25., 26. in 27. septembra izvršilo redni tromesečni inventurni popis trgovskega blaga.

NESREČE

PROMETNA NEZGODA V KRANJU

V petek se je na dvorišču podjetja »Vino-pivo« v Kranju pripetila manjša prometna nezgoda. Pri obračanju vozil je prišlo do trčenja. Na osebnem avtomobilu, ki ga je upravljal Pintar Léon, je za približno 10.000 din škoda. Avtomobil je last Trgovinske zbornice v Kranju.

PADEK MOPEDISTA

V petek zvečer ob 8. uri so iz Dijaškega doma v Kranju telefonirali na Tajništvo za notranje zadeve, da je na cesti I. reda na Zlatem polju padel neznan mopedist in se precej poškodoval po glavi. Komisija Tajništva za notranje zadeve, ki je odšla na teren, pa ga ni več našla. Očividci pravijo, da je mimo pripeljal neki tovornjak in ga pobral. Ponesrečenec je bil star kakih 40 let.

S KOLESI V ZRAK

V soboto popoldne so mimoidoči videli osební avto na križišču ceste Zbilje—Skofja Loka pri Jeperci, ki je ležal s kolesi v zrak. Zgodilo se je to v V. V. iz Ljubljane, ki je na tem mestu hotel prehiteti avtomobil. Voznik avtomobila je prav tu zavrl v levo, proti Loki in zaprl pot prehitavajočemu osebnemu avtomobilu. Vse se je vendar rešilo brez osebnih poškodb, le na osebnem vozilu je bilo ugotovljeno nekaj materialne škode.

IZ PREVIDNOSTI POD CESTO

Nič hudega sluteč je vozil R. M. v soboto zvečer tovornjak iz Begunj proti Trzinu. Med Slaino in Srednjo vasjo je srečal vprežni voz. Iz previdnosti, da ne bi prišlo do nesreče, se je umaknil dokaj na desno. Toda preveč. S tovornjakom se je prevrnil pod cesto. Imel je srečo, da ni bilo večje škode.

NAROČAJTE GLAS GORENJSKE.

NAROČNIKI SO NEZGODNO ZAVAROVANI. OB NOVEM LETU NAGRADNO ŽREBANJE!

OB TEDNU GLUHONEMIH

Javnost je slabo obveščena o gluhtonemih. Večina ljudi se sploh ne spomni nanje. Mnogi gluhonemí ljudje žive v naši sredi in dobro izpolnjujejo svoje dolžnosti v tovarni, obrti in doma.

Občudovati moramo pot, ki gluhe usposablja za življenje med drugimi ljudmi. Ne samo učitelji, tudi učenci morajo prestajati nadeloško naporo, da se poleg ostalega gradiva nauče glasovnega govora in odčitavanja iz ustnic, kar jim omogoča neposreden kontakt z okolico. Šolanje traja 8 let v Gluhonemnici, vajenec pa obiskuje še 3-letno vajeniško šolo v Ljubljani.

Tovarne so se v začetku branile delavcev - invalidov. V kapitalističnih državah so morali izdati zakon kvote, s katerim morajo zaposliti do 3% invalidne delovne sile. Pri nas tak zakon ni potreben. Industrija zaposli vse invalide, tudi tiste gluhoneme ljudi, ki niso šolani.

Polovica vseh gluhih je s kmetov, vendar so z njihovo vrnitvijo na kmete velike težave. Določeno šolanje jih je odtrgalo od domače zemlje, kmetijskih del niso vajeni, jih ne zanimajo, ker so enolična in težka. Na vsi gluhi nima kontakta z zunanjim svetom, je brez družbe, v družini je zapostavljen, vse življenje bo pri hiši za hlapič ali za dekle, nikoli samostojen, na starost pa največji revež.

V mestu pa ima svoje stalno delovno mesto, zagotovljene vsakomesečne prejemke, svojo družbo, svoj klub, boljšo zdravstveno zaščito, časopise, javne predstave, kino in možnosti, da se uveljavi. Naše socialno zavarovanje ga reši skrbí za bolezen in starost.

Gluhi ne iščejo podpor in materialnih olajšav, želijo si le šola-

V prvem polletju letos, kot kažejo podatki, so se dohodki prebivalstva v našem okraju znova povečali v primerjavi z istim obdobjem lani, in sicer za 1 milijardo in 381 milijonov dinarjev. Skupni dohodki prebivalstva so namreč dosegli 7.297.357.000 dinarjev oziroma za 23 odstotkov več kot lani. To je razveseljiva ugotovitev, ki potrjuje skupne uspehe za izboljšanje življenjske ravni.

Kupna moč prebivalstva se je torej povečala za 23 odstotkov. — Prav tak porast kupne moči je pričakovati v drugem polletju. Zlasti pri kmečkem prebivalstvu. Tu je že doslej zabeležen hitrejši porast dohodkov kot pri delavcih in uslužbencih. Spričo dobre letine pa bodo dohodki kmečkega prebivalstva prav gotovo tudi v drugem polletju še naraščali.

Zanimivo je pri tem, kam smo deli svoje zasluzke, kam so šle plače, naš denar. Podatki o blagovnem prometu v trgovinah, gostiščih, na avtobusih in drugod kažejo, da smo se okoriščali v večji meri z vsemi udobnostmi, ki so nam na razpolago. Celo živil so naše trgovine prodale za 14 odstotkov več kot lani v istem razdobju. Seveda ni rečeno, da smo toliko več pojedli, kajti delno (vsaj za kakih 5 odstotkov) so večji izdatki in trgovini nastali zaradi povišanja cen. Pojedli pa smo, kot kažejo podatki, več kruha, maščob in sladkorja, medtem ko smo svežega mesa pojedli manj kot lani. Tudi tekstilnega blaga je bilo prodanega več kot lani. Največji porast v trgovini je zabeležen v prodaji tekočega goriva in maziva (za 53 odstotkov). To je v glavnem bencin in olje za mnoga nova motorna vozila. Stekla, porcelana in keramike smo v prvem polletju nakupili za 51 odstotkov več kot lani. Hkrati smo izdali nad 94 milijonov dinarjev za nekovinski, gradbeni material ali za 40% več kot lani, za dobrih 87 milijonov papirja in papirnatih izdelkov, kar je za 33% več kot lani itd. Edino pri tobaku, ki smo ga pokadili samo (!) za 147 milijonov dinarjev, je porast potrošnje minimalen, in sicer za 3%.

Tudi po krajih Gorenjske se porast blagovnega prometa ni enakomerno dvigal. Največji vzpon je zabeležen v blejskih in škojfe-

loških trgovinah, kjer so povečali vrednost prodanega blaga za 27 odstotkov. Tudi v drugih turističnih krajih so trgovine povečale blagovni promet, in sicer v Radovljici za 20 odstotkov, v Bohinju za 18 odstotkov itd. V manjši meri pa se je dvignil izrizek trgovine v Gorenji vasi (samo za 2%), v Zelenkkih (za 5%) in tudi na Jesenicah, kjer so trgovine prodale v prvem polletju za 1 milijardo in 28 milijonov dinarjev blaga, to pomeni le za 7% več kot lani v istem času.

Podoben porast prometa bi lahko navedli tudi v kinematografiji, pri avtobusnih podjetjih, v gostilnah in drugod, kamor so se razgubili naši prejemki v letošnjem prvem polletju.

K. M.

PRIHODNJE LETO 800.000 ameriških turistov v Sredozemlju

Minulo soboto je bilo na Bledu posvetovanje ameriške trgovinske misije s predstavniki turističnih organizacij Slovenije. Posvet je otvoril predsednik Gorenjske turistične podzveze tovariš Dušan Horjak.

Naši predstavniki so obrazložili gostom napore naših oblasti in turističnih organizacij ter uspehe in probleme turizma pri nas, nato pa so gostje obrazložili svoje na-

črte in izkušnje. Uvodoma so poudarili, da so bili neverjetno navdušeni nad lepoto naših krajev, nepozabne vtise so odnesli iz Pestojnske jame in Bleda. Obiskali so tudi Kravcec itd.

Ko so govorili o ameriškem turizmu, so povedali, da bodo že leto oktobra začela voziti v Evropo reaktivna potniška letala. Ker bo s tem skrajšan čas potovanja na 6 do 7 ur, pričakujejo, da bo prihodnje leto obiskalo Evropo, predvsem Sredozemlje, še več ameriških turistov. Lani jih je bilo okrog 563.000, ki so potrošili 483 milijonov dolarjev, pri tem pa niso vrčunali stroški prevoza. Računajo, da bo prihodnje leto prišlo v Evropo okrog 800.000 turistov iz Amerike.

V zvezi s tem so poudarili, da je zanje sedaj važno, kaj bo Jugoslavija storila, da bi dosegla čim večjo soudeležbo. Našteli so vrsto vprašanj in problemov, ki jih kaže urediti, kolikor bodo dopuščale naše gnotne razmere. Med drugimi so poudarili, da je Jugoslavija s turistične plati premalo poznana Amerikancem. Naša turistična izpostava v New Yorku je v neki veliki stavbi v 22. nadstropju. Tu jo najdejo edino tjeti, ki se posebno za to zanimajo. Treba bi jo bilo bolj približati prebivalcem. Drugo pomembno vprašanje so prospekti. Naši ne ustrezajo ameriškim prilikam, ker so tam navajeni na živobarvne prospekte, podobno je v razglednicah itd.

Posvetovanje je bilo za naše turistične organizacije in gostinska podjetja zelo koristno.

-k

Pol milijona za šole Darilo blejskih podjetij

Številna podjetja in organizacije v blejski občini, predvsem pa podjetja na Bledu so darovala razne učne pripomočke, učila ali na kak drug način pomagala domači šoli. Razstavno podjetje Bled-commerce je pred kratkim poklonilo blejski šoli dobro ohranjen magnetofon, električni gramofon s številnimi ploščami in radijski sprejemnik. — Darila, ki so jih dala blejska podjetja domači šoli, so vredno nad pol milijona dinarjev. Tudi občinski odbor RK na Bledu daje šoli v uporabo svoj kinoprojektor. Občinski ljudski odbor Bled pa bo s prispevkom 200.000 dinarjev omogočil vsem šolam v občini nakup nekaterih najbolj potrebnih učnih pripomočkov.

Omenjena darila in pomoč šoli kažejo veliko razumevanje podjetij za pouk s sodobnimi učili.

J. B.

V NEDELJO V CERKNO

Prihodnjo nedeljo, 28. septembra, se bodo zbrali v Cerknem borci Vojkove brigade in vsi tisti, ki so se zdravili v partizanski bolnišnici »Franja«, da proslavijo obletnico ustanovitve te slavne narodnoosvobodilne brigade.

Številne borce iz Vojkove brigade in drugih partizanskih enot, ki so se borile na Primorskem in sedaj živijo na Gorenjskem, sporoča Pripravljalni odbor, da se to proslavo lahko udeležijo s posebnimi avtobusi, ki bodo odšli iz Kranja v nedeljo, 28. septembra, ob 6. uri z avtobusne postaje. — Prijave sprejema Pripravljalni odbor pri Občinskem odboru ZB in ZVVI Kranj do četrta 25. septembra.

Na Jesenicah 50 krožkov za proučevanje gradiva VII. kongresa ZKJ

Pred dnevi je jeseniški občinski komite zaključil priprave za študij programa ZKJ in ostalega gradiva s VII. kongresa ZKJ. Imenovali so poseben odbor. Člani tega odbora bodo proučili gradivo in program ZKJ in ga nato posredovali ostalim članom ZKS in prebivalstvu jeseniške občine. Preko 60 komunistov je obiskovalo poseben seminar, na katerem so se seznanili

z gradivom, ki ga bodo po temeljitnem lastnem študiju posredovali na debatnih večerih. V jeseniški občini bo več kot 50 študijskih krožkov. Vsak krožek bo zajel do 40 udeležencev. Krožki bodo delovali po delovnih kolektivih in gospodarskih organizacijah. Za čimboljšo izvedbo teh krožkov kot tudi za številno udeležbo skrbijo vse osnovne organizacije ZKS.U.

Kamničani ob prazniku na Rašici

Kamničani so slovesno dočakali zgodovinsko praznovanje — obletnico ustanovitve Kamniškega bataljona na Rašici. Šolska mladina severne osemletke je včeraj sprejela štafeto Mladega rodu na Titovem trgu v Kamniku. — Mladina južne osemletke in gimnazije pa je dočakala štafeto pred gimnazijo in jo potem nosila do Križa, kjer jo

je izročila učencem osemletke iz Komende.

V soboto zvečer je bila v dvorani »Solidarnost« slavnostna akademija, ki jo je organiziral občinski odbor ZB v počastitev ustanovitve Kamniškega bataljona.

Danes zjutraj so krenili Kamničani s številnimi avtobusi in kamioni proti Gornjemu, da se udeležijo slavnosti na Rašici. Z.

KRANJ - BLEDU

V okvirju blejskih turističnih prireditve je bil v četrtek, 18. sept., ob 20. uri v Kazini na Bledu glasbeni baletni večer, ki so ga priredili godalni orkester Glasbene šole iz Kranja, ženski vokalni kvintet Prešernovega pevskega zbora in baletna skupina DPD »Svoboda« Kranj.

Občinstvo v tečno zasedeni dvorani — najštevilneje so bili tudi tisti pot zastopani tujci — je bilo deležno vrsto najprejstnejših vtisov, ki jih moreta vzbuditi le tenkočutna izbira in brezhibno izvajanje programa. Težko je reči, katera

skupina je bila deležna večjega priznanja. Razen skladb, ki jih je izvajal renomirani godalni orkester Glasbene šole, so poslušalci nagradili tudi ženski kvintet, ki je zapel vrsto pesmi jugoslovanskih narodov in baletno skupino s Havajano in zamorskimi plesji, z viharini aplavzi. Zlasti je ugajal nastop violinista Mihca Pogačnika, ki je posredoval predvsem inozemskim poslušalcem pristržno glasbeno doživetje.

Nastopajoča skupina je bila povabljena k sodelovanju tudi k letnim prireditvam prihodnje turistične sezone. S.